

Medzinárodná vedecká konferencia Kultúrne pamiatky v zrkadle archívnych prameňov

Najväčšou udalosťou tohto roka bola pre náš archív vedecká konferencia „Kultúrne pamiatky v zrkadle archívnych prameňov“, ktorú sme zorganizovali v dňoch 10. – 12. mája v hoteli Hydrostav Karpaty v Častej – Píle. Na naše veľké prekvapenie, téma o špecifikách archívneho výskumu kultúrnych pamiatok oslovila mnohých kolegov, a tak sme mohli napočítať až 120 účastníkov zo Slovenska, Čiech a Maďarska. V bohatom programe vystúpilo 33 prednášateľov, ktorých príspevky boli rozdelené do deviatich blokov. Ich vysokú úroveň umocňovala aj obrazová prezentácia, ktorú použila väčšina referujúcich. O jednotlivých prednáškach sa ešte dočítate na iných miestach, a nakoniec, všetky budú uverejnené v zborníku Monumentorum tutela 16, ktorého zrod je na dobrej ceste. Vydarili sa aj sprievodné podujatia – výstava venovaná Vendelínovi Jankovičovi, Alexandrovi Avenariovi a jednotlivým témam konferencie, ako aj exkurzia do r. k. kostola v Častej a na hrad Červený Kameň. Účastníci konferencie sa zhodli na nasledujúcich záveroch:

- *interdisciplinárny prístup je pre pravdivé, komplexné a vyčerpávajúce poznanie nášho kultúrneho dedičstva nevyhnutný;*
- *archívy skrývajú nové, doteraz neznáme informácie o kultúrnych pamiatkach a je dôležité ich získať a využívať pri ochrane pamiatkového fondu;*
- *archívno-historický výskum je špecifický druh vedeckej činnosti, zameraný na získanie poznatkov analýzou a spracovaním zachovaných archívnych prameňov; zaslúži si, aby bol samostatnou špecifickou časťou pamiatkového výskumu;*
- *náročnosť archívno-historického výskumu si vyžaduje osobitnú kvalifikáciu; archivári a historici by mali mať možnosť získať osvedčenie o odbornej spôsobilosti pre vykonávanie pamiatkových výskumov; ich prítomnosť v kolektívoch odborníkov, ktorí robia pamiatkové výskumy, je nenahraditeľná.*

Všetci spoločne dúfame, že toto podujatie pomohlo znovu oživiť spojenie „kultúrna pamiatka – archívny prameň“, že bolo vynikajúcou príležitosťou rozvinúť užšiu spoluprácu odborníkov z rôznych disciplín a že kooperácia vedeckého bádania v budúcnosti prinesie svoje plody v podobe pestrej mozaiky poznania kultúrneho dedičstva slovenského národa.

Na záver mi dovoľte pridať zopár slov zo zákulisia celého projektu. Pre nás, pracovníkov archívu a súčasne organizátorov, to bola predovšetkým veľká skúsenosť.

Zistili sme, čo si vyžaduje skutočná tímová práca, aké prináša úskalia i výhody, čoho sa treba vyvarovať a načo netreba zabúdať. Verte, či nie, počas celej prípravy konferencie sa nevyskytol žiaden vážnejší problém, s ktorým by sme si nedokázali poradiť. Zmobilizovali sme naše sily a každý v archíve priložil svoju ruku k spoločnému dielu.

Celý projekt sa síce zrodil v mojej hlave, ale bez pomoci mojich kolegov by z neho zostali len prázdne slová na papieri. Preto mi dovoľte menovať sa poďakovať všetkým, ktorí sa najviac podieľali na príprave konferencie: Peťovi Fratričovi za trpezlivosť, ktorú prejavil pri tvorbe pozvánky a plagátu, Terke Volkovej za kreativitu, s ktorou sa pustila do tvorby výstavných panelov, mojej vernej poradkyni Heni Lászlóovej za jej kritické i povzbudivé slová, ktorými nikdy nešetrila, a za preklady materiálov, Broni Porubskej za obdivuhodnú pracovitosť, Haline Mojžišovej za rýchlosť pri výbere tých správnych kníh a bibliografických údajov, Katke Horkovej a Márii Medlenovej za všetky tie drobné práce, ktoré musí vždy niekto urobiť, a pravdaže, našej šéfke, Vierke Plávkovej, za jej podporu a ústretovosť, bez ktorých by sa naše predstavy nikdy nestali skutočnosťou, za jej neúnavnú energiu a organizačný talent, ktorý by uvítali v každej súkromnej agentúre.

Ako sa nakoniec konferencia vydarila, posúďte sami. Dúfam, že nebola našou prvou a poslednou akciou, ba práve naopak, pevne verím, že podobné projekty nájdú v našom archíve ešte široké uplatnenie.

Martina Orosová

Vyhlásenie Spoločnosti slovenských archivárov

I. Spoločnosť slovenských archivárov (ďalej SSA) upozorňuje verejnosť, že živelnému ničeniu registratúrnych záznamov možno predísť iba poriadkom v nich a ten sa dá zaručiť iba existenciou registratúrneho poriadku a jeho rešpektovaním. SSA predpokladá, že každá firma má víziu stať sa raz firmou schopnou konkurencie a získať certifikát ISO 9001, predpokladajúci existenciu registratúrneho poriadku, ktorý len vo svojej terminológii v čl. 4.2.4 nazýva "zdokumentovaným postupom riadenia záznamov". Je poľutovaniahodné, ak niektoré podnikateľské zväzy a združenia nabádajú podnikateľov, aby nereflektovali na zavádzanie ISO normy, pretože ISO norma 9001 "systém manažérstva kvality" a zákon o archívoch a registratúrach hovoria - i keď inými slovami - predsa to isté. SSA predpokladá, že aj malá firma má ambíciu byť serióznou firmou rešpektujúcou zákony, a to nielen zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach, ale aj zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, ktorý tiež ukladá každej účtovnej jednotke riadiť sa vlastným registratúrnym poriadkom a plánom (§ 35, ods. 2, písm. d). Vzhľadom na to, že garantom uvedeného zákona je ministerstvo financií, je celkom nepochopiteľné vyhlásenie poradcu ministra tohto rezortu o tom, že vydávanie registratúrnych poriadkov nevytvára priaznivé podnikateľské prostredie. Je poľutovaniahodné, že ministerstvo financií nabáda k neporiadku v písomnostiach a k porušovaniu ním vydaného zákona o účtovníctve.

II. SSA upozorňuje verejnosť na nebezpečenstvo, ktoré v dôsledku neporiadku v registratúrach a ich živelného ničenia hrozí každému občanovi. Ide predovšetkým o záznamy personálnej agendy, potrebné pre jeho budúce sociálne zabezpečenie a zdokumentovanie ďalších, pre občana dôležitých skutočností. Ak sa dopustí stav, v ktorom právnické osoby budú môcť nekontrolovane a svojvoľne ničiť registratúrne záznamy tohto druhu, bude to mať pre občana v určitej chvíli jeho života dramatické následky. Zákon o archívoch a registratúrach a na jeho základe vydané registratúrne poriadky majú za cieľ takémuto stavu v záujme občana predísť. Je poľutovaniahodné, keď ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny sa nepostaví na obhajobu zákona o archívoch a registratúrach, ale dokonca vyvíja úsilie, smerujúce k vytvoreniu ideálnych podmienok na svojvoľné, živelné a beztretné ničenie registratúr, čo je v rozpore s jeho poslaním a je v priamom rozpore so záujmami občana. SSA odmieta obvinenia štátnych archívov z byrokratizmu a na základe hlbokých skúseností je kompetentná vysloviť starú pravdu, že poriadok v registratúre nie je byrokratizmom, ale naopak, neporiadok v registratúre vedie k byrokratizmu a nadmernému vzniku často duplicitných písomností. Zachovanie registratúr a poriadok v nich nemajú s byrokratizmom nič spoločného a sú v záujme občanov SR. SSA je tiež presvedčená, že je v záujme občanov, aby boli vytvorené čo najlepšie podmienky na objasňovanie majetkovej trestnej činnosti. V prostredí, v ktorom je možné svojvoľne a beztretné ničiť registratúry a teda možný dôkazový materiál, však takéto podmienky nie sú. Je poľutovaniahodné, ak niektorí verejní činitelia v záujme populárneho a populistického

volania po "odstránení registratúry" prispievajú k vytvoreniu takéhoto prostredia, čo určite nie je a nemôže byť v záujme občanov SR.

III. SSA predstavuje najreprezentatívnejšie a jediné profesijné a profesionálne zoskupenie archivárov, ochrancov archívneho kultúrneho dedičstva, ktoré je súčasťou kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky. Spoločnosť preto cíti povinnosť upozorniť verejnosť na to, že archívne dedičstvo sa neustále dopĺňa o nové archívne dokumenty, vyselektované spomedzi množstva registratúrnych záznamov, vzniknutých z činnosti rôznych pôvodcov registratúry. Tento proces prebiehal od stredoveku a prebieha aj v súčasnosti a vďaka nemu sa do archívov dostali písomné dokumenty, pochádzajúce nielen z činnosti štátnej správy, samosprávy minulých storočí, ale aj z činnosti subjektov hospodárskej sféry, šľachtických veľkostatkov, banských podnikov, manufaktúr, papierní, pivovarov, finančných a obchodných podnikateľov a podnikov a mnohých ďalších. Bez zachovania týchto archívnych dokumentov by bol náš pohľad na vlastné dejiny o jednu dimenziu chudobnejší. Nepoznali by sme minulosť Kremnickej mincovne, rafinérie Apollo, manufaktúry na majoliku v Holíči, ale ani drobných lekárnikov, obchodníkov, staviteľov a remeselníkov. SSA preto apeluje na kultúrnu verejnosť, aby nedopustila odstránenie právneho nástroja na dopĺňanie archívneho dedičstva o dokumenty hospodárskej sféry 21. storočia, ktorým je zákon o archívoch a registratúrach. SSA si s poľutovaním uvedomuje a upozorňuje verejnosť, že mediálna kampaň pod heslom boja proti byrokracii a administratíve v skutočnosti smeruje k svojvoľnému a živelnému ničeniu registratúrnych záznamov a medzi nimi aj budúcich archívnych dokumentov, k ničeniu nových možných prírastkov archívneho dedičstva definovaného zákonom o archívoch a registratúrach, a je súčasťou podceňovania archívneho dedičstva, ktoré je základným zdrojom historického vedomia občanov Slovenskej republiky.

IV. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti zákon o archívoch a registratúrach konštatoval, že preberanie archívnych dokumentov do archívov je verejným záujmom. Je teda v rozpore s verejným záujmom, aby sa registratúry a spolu s nimi aj budúce archívne dokumenty živelne ničili, a teda nemohli sa preberať do archívov ako súčasť archívneho dedičstva. Je poľutovaniahodné a zarážajúce, ak sú záujmy niektorých verejných činiteľov v rozpore s verejným záujmom, ktorý je stanovený zákonom. SSA je pripravená pomôcť pri príprave prípadnej novely tohto zákona. Odmieta však akýkoľvek predvolebný politicko-populistickej, či senzácie vyhľadávajúci mediálny tlak, ako aj akékoľvek spochybňovanie právnej istoty právnických a fyzických osôb, rešpektujúcich platné právne predpisy.

Účastníci celoslovenského stretnutia členov Spoločnosti slovenských archivárov pri príležitosti konania 9. Archívnych dní v Košiciach, ktoré sa konali v dňoch 6. - 8. júna 2005.

V Košiciach, 8. júna 2005

Archívny informačný systém

Archív PÚ SR svojou vnútornou organizačnou štruktúrou tvorí ucelený informačný systém. Jeho základom je evidencia archívneho dedičstva a sprístupňovanie súborov archívnych dokumentov a poskytovanie informácií o ich obsahu bádateľskej verejnosti prostredníctvom archívnych pomôcok (inventárov, katalógov, registrov), spôsobom prezenčného štúdia, publikovania a verejného vystavovania. V širšom slova zmysle v sebe zahŕňa aj preberanie archívnych dokumentov z registratúry, ich evidenciu, ochranu a využívanie.

Dejiny a súčasný stav

Súčasný archívny informačný systém nie je jednotný a komplexný. Jeho pôvod siaha do roku 1982, kedy vznikla metodická smernica „Výstavba Dokumentografického pod systému AIS PS“ (v archíve pod sign. T 1686). Tento systém evidencie umožňoval fakt, že „dokumentačné fondy“ sú vlastne zbierkami jednotlivín, z ktorých každá má vlastnú signatúru (prírastkové číslo) a každú je možné vyjadriť (opísať) jej názvom. Elektronická evidencia jednotlivých archívnych zbierok je vedená v programe Fox Base a je spojená do jedného databázového systému (didisl.dbf). Táto databáza obsahuje nasledovné zbierky (v minulosti nazývané „dokumentačné fondy“): Zbierka projektov a zameraní (disA), Zbierka tematických výskumov (disT), Zbierka základných výskumov (disZ), Zbierka schematických zameraní (disV), Zbierka reštaurátorských dokumentácií (disR). Jednotlivé dokumenty sú rozlíšené písmenom signatúry, ostatné údaje „vstupnej vety“ majú rovnaké. V tom istom programe je vedená aj evidencia Zbierky historických máp (hism.), Zbierky diapozitívov veľkých (diapoz.) a Zbierky diapozitívov malých (diakin.). Vyhľadávanie a tlač vybraných zostáv je možná po prekonvertovaní databázy do programu Excel. Umožňuje však vytlačiť len obmedzený počet údajov vstupnej vety. Prednosťou elektronického spracovania nie je len úschova veľkého množstva informácií poskytujúca možnosť ich rýchleho vyhľadávania podľa špecifických požiadaviek užívateľov, ale aj možnosť viac hľadiskového prístupu pri výbere informácií a spájaní fyzicky rozptýlených informácií. To umožňuje archívárom vytvárať špeciálne archívne pomôcky podľa rôznych tém (napr. Výberové inventáre - Václav Mencl, Banská Štiavnica, Bratislava, Bardejov, Ľudová architektúra, MPR Prešovský kraj, Historická zeleň atď.).

Ďalšou výhodou automatizácie je možnosť internetovej aplikácie. V súčasnosti je databáza archívnych zbierok sprístupnená na stránke www.pamiatky.sk. Umožňuje vyhľadávanie podľa rôznych kritérií (mesto, mestská časť, ulica, pamiatkový objekt). Archív Pamiatkového úradu SR patrí medzi prvé archívy na Slovensku, ktoré sprístupnili archívne pomôcky širokej verejnosti on-line.

Súčasnou súčasťou archívneho informačného systému sú aj evidenčné karty JAF (Jednotný archívny fond), ktorými je informačný systém Archívu Pamiatkového úradu SR napojený na celoštátny systém evidencie archívnych

fondov, ktorý vedie Ministerstvo vnútra SR, Sekcia archívov a registratúr.

Ďalšou súčasťou archívneho informačného systému sú prírastkové knihy a katalógy Zbierky negatívov (a pozitívov), Zbierky súčasných máp, Zbierky filmov a videokaziet a Zbierky CD nosičov, ktoré sú vedené len v klasickej papierovej forme.

V elektronickej forme sú ďalej vypracované archívne pomôcky k fondom spisovej agendy: Inventár Pamiatkový ústav a jeho právni predchodcovia (1919-1951), KÚŠPSOP Prešov, KÚŠPSOP Bratislava, ktoré sa v súčasnosti pripravujú na internetovú aplikáciu. V klasickej forme je sprístupnený Inventár Uhorská pamiatková komisia (1872-1903). Jeho druhá časť (1904-1918) sa spracováva už v elektronickej forme, ale zatiaľ len v programe Excel. V programe Excel sa spracovávajú aj archívne pomôcky k fondom Slovenský pamiatkový ústav (1950-1958) a Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody (1958-1981).

Budovanie archívneho informačného systému v budúcnosti

Už teraz sa ukazuje, že pred archívami v archíve PÚ SR stojí v budúcnosti náročná úloha - spracovanie a sprístupnenie archívnych fondov Pamiatkového úradu SR a krajských pamiatkových úradov. Ich štruktúra je totiž výrazne odlišná od štruktúry fondov Pamiatkového ústavu a jeho právnych predchodcov. Pri dodržaní provenienčného princípu nie je možné spracovávať tieto fondy ako dokumentačné zbierky, čo znamená, že ani doterajší databázový systém Fox Base (didisl.dbf) nebude vyhovovať novým požiadavkám.

Pre spracovávanie fondov so zložitou tektonikou a obsahom je nutné zaviesť špecializovaný archívny software, ktorý dáva užívateľovi veľa voľnosti pri popise archívnych jednotiek a integruje prirodzeným spôsobom popis rôznych typov dokumentov, nachádzajúcich sa vo fonde (t. j. spisy, plány, mapy, fotografie a pod.) bez straty kontextu. Ďalej umožňuje pripojenie digitálnych kópií archívnych dokumentov a ich prezentáciu na internete / intranete, ako aj tlačené formy archívnych pomôcok.

Pre ďalšie budovanie a rozvoj archívneho informačného systému je potrebný program, ktorý vytvorí elektronickú archívnu pomôcku, ktorú dokáže využívať aj bádateľ s minimálnymi znalosťami výpočtovej techniky.

Naším cieľom teda je vybudovať systém, ktorý dokáže efektívne spracovávať existujúce aj budúce archívne fondy a zbierky, tvoríť elektronické archívne pomôcky, otvorene a rýchle sprístupňovať archívne pomôcky zamestnancom Pamiatkového úradu SR prostredníctvom intranetu a širokej verejnosti prostredníctvom internetu, digitalizovať vybrané archívne dokumenty z dôvodu ich ochrany, ďalšieho zachovania, prezentácie a publikovania, prenášať dáta archívneho informačného systému a digitalizovaných archívnych dokumentov do AIS OP a GIS.

Moderný archívny informačný systém musí spĺňať nasledovné požiadavky:

- tvorba elektronických archívnych pomôcok pre jednotlivé archívne fondy a zbierky
- vyhľadávanie v týchto pomôckach podľa ľubovoľnej užívateľskej požiadavky
- vytváranie tlačených výstupov celých pomôcok alebo ich častí
- možnosť popisu viacerých druhov dokumentov v jednej databáze (spisy, plány, projekty, mapy, rôzne typy obrazových dokumentov ...)
- automatické vytváranie hierarchie záznamov (úrovňové členenie v rámci fondu), pričom jedným záznamom v jednej databáze môžeme popísať:
 - jeden archívny dokument (výskumná dokumentácia, fotografia, mapa a pod.)
 - obsahovo vymedzenú skupinu archívnych dokumentov (skupina spisov jednej vecnej skupiny, skupina elaborátov rovnakého názvu)
 - časti archívnych dokumentov (prílohy, ktoré sú súčasťou spisu)
- kombináciou inventarizácie a katalogizácie možnosť popisovať napr. fotografie a mapy v rámci spisu, bez straty kontextu
- zachovávanie vzťahov medzi jednotlivými dokumentmi, a súčasne vyjadrenie hierarchie týchto vzťahov vo vertikálnej i horizontálnej rovine
- maximálny počet registrov (vec, miesto, osoba, názov, inštitúcia, dátum, atď.)
- inteligentné vkladanie registrov a číselníkov

- možnosť vytvárania reprodukcii - tvorba a úprava obrázkov v najrozšírenejších formátoch (tiff, gif, jpg)
- možnosť aplikácie najrôznejších triediacich filtrov
- podpora práce viacerých užívateľov
- export dát do prehliadača (intranet/internet) podľa nastaviteľného užívateľského rozhrania
- užívateľsky nastaviteľné a plne modifikovateľné tlačové zostavy záznamov
- informácia o fonde (zbierke) samotnom (základné údaje podľa „Evidenčného listu“, charakteristika, rozbor fondu/zbierky)
- prepojenie na elektronickú evidenciu registratúrneho strediska (automatické zostavovanie zoznamov na vyradenie, návrhov na vyradenie, preberacích protokolov archívnych dokumentov)

Aký bude mať archívny informačný systém prínos pre celú spoločnosť?

Bude efektívnejšie, produktívnejšie, otvorenejšie, modernejšie a demokratickejšie spracovávať informácie pre uspokojovanie spoločenských požiadaviek, ako aj potrieb individuálnych záujemcov o retrospektívne informácie z oblasti ochrany pamiatkového fondu Slovenska. Dúfame, že náš sen sa v dohľadnej budúcnosti stane skutočnosťou a na nás, zamestnancoch archívu bude, ako sa vysporiadame s nárokmi, ktoré na nás kladie dnešná informačná spoločnosť.

Martina Orosová

Zbierka základných výskumov Rozbor a charakteristika zbierky

Zbierku základných výskumov tvoria dokumenty poskytujúce základné informácie o pamiatkach, ako aj základný historický prehľad vývoja jednotlivých obcí na Slovensku. Zbierku založila dňa 13. 2. 1961 Dr. Soňa Kovačevičová.

Hlavné časti zbierky sú:

- Súpis pamiatok na Slovensku (1953 – 1962)
- Základné výskumy pamiatok z pozostalosti Václava Mencla (1930 – 1940)
- Fotografie z výstavy „Staré umění na Slovensku“ (1937, 1943)
- Rôzne fotografie (1987)
- Súpis huteľných kultúrnych pamiatok pre zápis do Štátnych zoznamov
- Poľné náčrty pamiatok od ing. arch. Kalafúsa (1959 – 1960)

Základom jej vzniku boli materiály, ktoré vznikli pri terénnom **výskume a súpise pamiatok v rokoch 1953 – 1960 a jeho doplnenia v rokoch 1961 - 1962**. V roku 1950 poslucháči dejín umenia pražskej a bratislavskej univerzity pod vedením doc. dr. Václava Mencla a doc. dr. Vladimíra Wagnera robili výskum architektonických pamiatok v plánovaných mestských pamiatkových rezerváciách. Od roku 1954 Slovenský pamiatkový ústav

ako rezortný špecializovaný ústav robil systematický výskum pamiatok s cieľom publikovať výsledky vo forme súpisov. Evidenčný výskum pamiatok začal robiť ústav na východnom Slovensku, pretože sa tu nachádzalo najviac pamiatok. Výskum Prešovského kraja tak bol dokončený v roku 1956.

Po krátkom prerušení práce v rokoch 1957 a 1958 sa k súpisu vrátili až v roku 1959 a to v bývalých krajoch Žilina, Bratislava a Nitra, v roku 1960 ukončili práce na súpise v Banskobystrickom kraji. Zúčastňoval sa na ňom takmer celý ústav, nakoľko sa v teréne striedalo až šesť trojčlenných pracovných skupín. Okrem opisov pamiatok sa vyhotovovali aj plány a kresby pamiatok a samozrejme aj fotografická dokumentácia. Práca na výskume sa však netýkala všetkých druhov pamiatok. Vo výskumnom materiáli sú záznamy aj o iných druhoch pamiatok (ľudová architektúra, národnohistorické pamiatky, urbanizmus), ale ich výskum nebol dôsledný a preto sa musel v rokoch 1961 – 1963 dopĺňovať. Z tohto prvého výskumu sa zachovali dokumenty od autorov (pracovníkov SÚPSOP-u) Bašková, Cidlinská, Güntherová, Herout, Hocmanová, Izakovičová, Juráková, Jurkovič, Komlošová, Kovačovičová (Puškárová), Križan, Križanová, Mencl, Menclová,

Puškár, Šášky, Táborová, Wagner. Pôvodný rukopis mal mať približne 2400 strojom písaných strán a 150 obrázkov.

V rokoch (1961) 1962 – 1964, po prijatí náročnejších kritérií pre vydanie diela „Umělecké památky Čech“, bol postupne doplňovaný o ďalšie obce a rozširovaný o podrobnejší popis pamiatok a ich analýzu, ako aj o geografické, archeologické, historické a urbanistické opisy aj súpis pamiatok na Slovensku.

V tomto období sa na vtedajších krajských strediskách štátnej pamiatkovej starostlivosti začali vytvárať štátne zoznamy pamiatok. Ako podklady pre ich súpis boli takisto použité údaje z tohto súpisu.

Autormi doplňujúcich výskumov boli pracovníci ústavu predovšetkým Hrašková, Hromadová, Izakovičová, Jursa, Križanová, Kuličková, Táborová, Puškár, Puškárová. Súpisy sú doplnené aj o fotografie, niekedy aj náčrty pôdorysov a detailov. Tieto záznamy majú čísla 1 – 3352.

Ďalšou skupinou dokumentov v zbierke základných výskumov je časť z **pozostalosti Václava Mencla** z obdobia jeho pôsobenia na Štátnom referáte na ochranu pamiatok na Slovensku od roku 1930 po druhú svetovú vojnu. Išlo o výskum a súpis rôznych druhov pamiatok, kde Mencl spracovával predovšetkým „románsku a gotickú mestskú cirkevnú architektúru“. Ide teda predovšetkým o výskumy kostolov zachytené v poznámkach a náčrtoch pôdorysov a detailov. Ako sa však ukazuje jeho výskum nakoniec obsahol nielen mestá, ale aj vidiecke oblasti. Tieto písomnosti boli do zbierky zaradené v roku 1976. Majú čísla 3355 – 3721.

Časť zbierky tvoria **fotografie z výstavy „Staré umění na Slovensku“**, ktorá sa konala v roku 1937 v Prahe. Výstavu realizovala Umelecká beseda ako manifestačnú výstavu najväznejších pamiatok starého slovenského umenia vo Vladislavskej sále Pražského hradu. Fotografie pre túto príležitosť urobil v teréne a zväčšil v pražskom Press Foto Servise Alexander Paul a Illek. „Nič sa už neskúmalo ani nehľadalo, išlo sa naisto a len sa stále a stále fotografovalo“, spomínal po rokoch Václav Mencl.

Kaplnka Zápoľského, Spišský Štvrtok; fotografia pre výstavu „Staré umění na Slovensku“ z roku 1937

„Vznikali tak prvé dokonalé snímky starej slovenskej architektúry i oltárov, odborne vyfotografovaný trvalý

kompletný základ sústavnej dokumentácie slovenského bohatstva. Samotná výstava otriasla Prahou, chodilo sa na ňu i viac ráz. Čo tu vykonali umelci Umeleckej besedy za ten krátky mesiac, ktorý mali k dispozícii, prekonalo všetky predstavy. A pritom sa vôbec nič nestratilo, všetko sa zasa v poriadku vrátilo, niečo i konzervované.“

Fotografie pochádzajú z archívu Štátneho referátu na ochranu pamiatok. Roku 1981 boli lokalitne usporiadané a vložené do papierových obalov. Majú čísla 3722 – 3833 a 3895/a-e.

Ďalšou časťou zbierky sú **fotografie rôznych objektov**, nalepené na papieroch veľkosti A4. Fotografie boli do zbierky zaradené v roku 1987. Majú čísla 3834 – 3850.

V tom istom roku boli do zbierky zaradené aj pracovné evidenčné listy z terénu, týkajúce sa **súpisu hnutelných kultúrnych pamiatok** pre ich zápis do vtedajších Štátnych zoznamov. Ide o formuláre veľkosti A4 na kartónovom papieri, s identifikačnou fotografiou, charakteristikou objektu (materiál, rozmery, datovanie a pod.) a krátkym popisom. Evidenčné listy vznikli v rokoch 1964 – 1968. Sú zoradené podľa vtedajších okresov. Majú čísla 3851 – 3873.

Poslednou skupinou dokumentov sú **poľné náčrty**, zakreslené ing. arch. Kalafúsom v rokoch 1959 – 1960. Ide o náčrty pôdorysov a architektonických detailov objektov, prevažne sakrálnych stavieb (kostoly, kaplnky), ojedinele kaštieľov. Náčrty boli ponechané v pôvodných skicároch, preto sú evidované podľa okresov. Majú čísla 3879 – 3893.

Archívna charakteristika zbierky

Zbierka základných výskumov obsahuje dokumenty, ktoré vznikli v rokoch 1930 – 1968. Zbierka je uzavretá.

Inventárna jednotka zbierky základných výskumov obsahuje:

- signatúru (SIGN),
- číslo časti dokumentu (PRI),
- názov obce alebo okresu (OBEC),
- typ objektu (UNPO),
- bližšie určenie objektu (BURC),
- názov dokumentačnej jednotky (NDJ),
- adresu (ADR),
- orientačné číslo (ORCIS),
- autora dokumentu (AUTOR),
- rok vzniku dokumentu (VZNIK).

Elektronická podoba inventáru obsahuje aj ďalšie údaje.

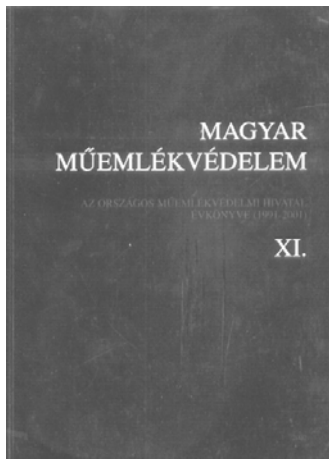
Inventár zbierky v tlačenej podobe je usporiadaný lokalitne, t.j. podľa súčasného názvu obce. V elektronickej podobe je možné zistiť aj pôvodný názov obce v čase vzniku dokumentu. Poľné náčrty ing. arch. Kalafúsa a súpis hnutelných kultúrnych pamiatok sú utriedené podľa názvov okresov existujúcich v čase ich vzniku.

Revízia zbierky bola vykonaná v období júl – september 2003.

Terézia Volková

Glosy odbornej literatúry v maďarskom jazyku z prírastkov knižnice PÚ SR

- PAPP, JÚLIA: HAZAI MŰVÉSZELETI, RÉGÉSZETI ÉS ÉPÍTÉSZETI EMLÉKEK ISMERTETÉSE A FELVLÁGOSODÁS ÉS A KORA REFORMKOR SAJTÓJÁBAN. In: Magyar Műemlékvédelem XI/2002, s. 31 - 78. [Spravodajstvo o domácich umeleckých, archeologických a stavebných pamiatkach v období osvietenstva a ranej dobe reforiem v tlači] Sign. 28.251

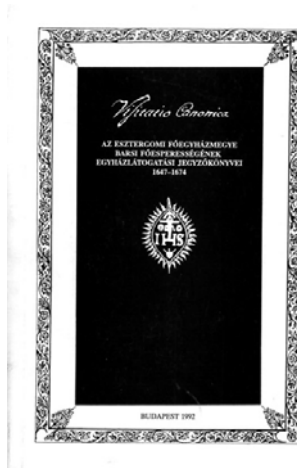
Výber štúdie medzi glosovanú literatúru nie je náhodný. Vrelo ju odporúčam do pozornosti najmä pamiatkárom, ktorých zaujíma vývoj postoja spoločnosti ku kultúrnemu dedičstvu v minulosti.

Do obdobia prelomu 18./19. storočia spadá prebúdzanie záujmu o dejiny a vlastivedu. Položené boli základy heuristiky (zhromažďovanie a triedenie historických písomností), topografie, epigrafie, numizmatiky a muzeológie. Záujem spočiatku vzbudzovali len poklady, najmä peňazi a klenotov. Neskôr začala tlač informovať aj o ďalších predmetoch, ktoré vydávala pôda ako svedectvá minulosti. Išlo o rôzne nádoby, architektonické články a pod. Tieto artefakty minulosti sa stali mostom spájajúcim prítomnosť s minulosťou. Podobne sa predmetom bádania a zberateľstva stal ikonografický materiál zobrazujúci podobu miest a historických budov, čím bol vyvolaný aj interest o históriu týchto objektov a písomné pramene. Noviny uverejňovali správy o domácich umeleckých pamiatkach a v rámci cestopisov ich opisy, ktoré písali regionálni spravodajcovia. Tí sa buď vedecky alebo z amatérskeho nadšenia venovali kultúrnemu dedičstvu vlasti. Vysoká úroveň týchto správ súvisí napr. aj s činnosťou protestantskej topograficko-vlastivednej školy, ktorej predstaviteľmi boli Matej Bel v Nova Posoniensia, Matej Korabinszky v Pressburger Zeitung, Adam František Kollár v Allergnädigst privilegierte Anzeigen a i. Tieto správy ešte nedokázali pamiatky umelecky zhodnotiť a podávali len mýtické alebo historizujúce vysvetlenia. Ich kvalita z pohľadu súčasníka spočíva v podrobných opisoch. Tak ako dnes, aj v minulosti sa našli jednotlivci, ktorí finančne podporovali udržanie dobrého fyzického stavu pamätihodností. Tlač potom prinášala podrobné správy o konkrétnych rekonštrukciách.

Záver štúdie venovala autorka otázkam vývoja legislatívnej ochrany kultúrneho dedičstva Uhorska.

- TOMISA, ILONA (ed.): VISITATIO CANONICA. AZ ESZTERGOMI FŐEGYHÁZMEGYE BARSÍ FŐESPERESSÉGÉNEK EGYHÁZLÁTOGATÁSI JEGYZŐKÖNYVEI 1647-1674. MTA Néprajzi

Kutatóintézete Budapest 1992, 307 s. [Kanonická vizitácia. Zapisnice z prehliadok farností Tekovského archidiakonátu Ostrihomskeho arcibiskupstva] Sign. 28.639

Prehliadka farností (visitatio canonica) je už od 5. storočia jednou z kontrolných foriem biskupstva. Podľa druhu a obsahu poznáme kanonické vizitácie:

1. najvšeobecnejšie, ktoré sa vzťahujú na celé biskupstvo,
2. všeobecné, ktoré sa spravidla týkajú archidiakonátu,
3. podrobné, ktoré sa vzťahujú na územie archidiakonátu.

Obsah vizitácií sa mení podľa aktuálnych otázok a problémov. Napriek tomu možno povedať, že obyčajne je v nich uvedené meno vizitátora a meno biskupa, na podnet ktorého sa prehliadka uskutočnila. Podľa nariadení tridentského koncilu mala obsahovať množstvo informácií a v súčasnosti sa vďaka tomu stali zapisnice prameňmi poznania cirkevnej histórie, hospodárskych dejín, umenovedy, dejín vzdelávania, etnografie a regionálnej histórie. Samozrejme, že zápisy vo vizitáciách záviseli od zapisovateľa, ale vo väčšine prípadov obsahujú údaje:

- o budove kostola, oltároch, oltárnych obrazoch, omšových rúchach, nádobách a ďalšom vybavení, o knihách a materiálnych statkoch;
- o veku, vzdelaní, mieste štúdií, národnosti a mravnosti kňazov;
- o farnostiach, príjmoch kňazov, o patrónoch a kostolníkoch;
- o veku, národnosti, vzdelaní, vierovyznaní učiteľov, ich pracovnom zameraní, byte a príjmoch;
- o počte obyvateľov, ich náboženskom, národnostnom zložení, o ich zvykoch, mravnej úrovni, oslave náboženských sviatkov.

Od 2. polovice 18. storočia sú zapisnice čoraz obsažnejšie (napr. zapisnice, ktoré vznikli na nariadenie Józsefa Batthyányiho) a od konca storočia sa zameriavajú predovšetkým na majetkovú základňu.

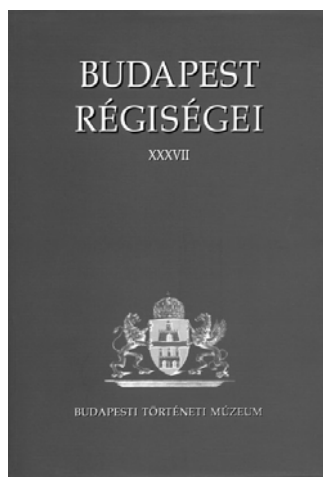
Ilona Tomisa sa podujala publikovať vizitácie nariadené ostrihomskými arcibiskupmi Jurajom Lippayom a Jurajom Szelepcsényim. Vykonané boli v Tekovskom arcidiakonáte arcidiakonmi Matejom Schlegelom v roku 1647, Andrejom Szilyom v roku 1657 a Andrejom Péterffym v roku 1674. Prehliadky sa uskutočnili vo vrábeľskom, hronskobeňadickom a hronskožiarskom dekanáte. V oslanskom dekanáte sa vizitácia neuskutočnila, pretože to nedovolili protestanti.

V zapisniciach nájdeme odpovede na otázky:

- komu bol zasvätený kostol, koľko má oltárov, v akom sú stave, aké maľby a sochy sa tu nachádzajú, kedy oslavuje obec sviatok svojho patróna;
- čo patrí do cirkevného majetku,
- čo patrí do vybavenia kostola,
- aké sú príjmy kňaza,
- aké sú príjmy učiteľa, organistu,
- aké knihy sa nachádzajú vo farskej knižnici,
- aká je národnosť a počet obyvateľov.

Cieľom zápisníc bolo informovať biskupstvo o dodržiavaní cirkevných nariadení. V podstate zo svojského uhla pohľadu podávajú takmer ucelený obraz o materiálnej a duchovnej kultúre obce. Zápisnice sú uverejnené v origináli t.j. v latinčine. Publikácia obsahuje aj mapu, miestny register, slovník výrazov a zhrnutie v nemčine.

- *BUDAPEST RÉGISÉGEI XXXVII.* Budapesti Történeti Múzeum Budapest 2003, 317 s. [Budapeštianske starožitnosti] Sign. 28.691

Zborník Budapeštianskeho historického múzea [Budapesti Történeti Múzeum] je venovaný pamiatke Hollné Gyürky Katalin (1925-2002). Archeologičke, ktorá od získania diplomu v kombinácii odborov dejiny umenia - klasická archeológia až do odchodu do dôchodku v roku 1986 pracovala v Budapeštianskom historickom múzeu. Zaoberala sa

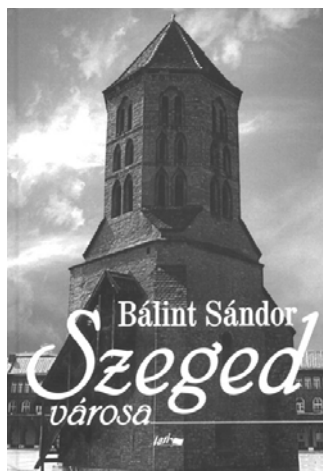
predovšetkým archeologickým výskumom na hrade v Budíne, kde bývala. V rokoch 1962-1976 odkryla stredoveký kláštor dominikánov a k jej menu sa viaže aj výskum stredovekého hradného opevnenia a cestnej siete. Profesne svoju pozornosť zamerala na sklo a bola uznávanou odborníčkou na nálezy zo skla i mimo hraníc Maďarska. Okrem úvodného nekrológu (K. Magyar) sa K. Schwarcz venovala v osobitnom príspevku osobnosti Hollné Gyürky Katalin. M. V. Békesiné s V. Kovács pripravili jej bibliografiu, kým A. Bordás zoznam dokumentácií, správ z výskumov a prieskumov uložených v archíve múzea.

J. Altman a K. Hollné Gyürky sa vo svojich štúdiách zaoberajú nálezmi zo skla zo stredovekého obytného domu na Fortuna u. 18 v I. obvode Budapešti. Podobná problematika je predmetom výskumu J. Zádor (misa z benátskeho skla z tureckého skladu - archeologický výskum na dvore paláca Károlyiovcov) a E. Mester (správa o výsledkoch odkrytia a rekonštrukcie sklárskej huty v Gyertyánvölgy). J. Altman ešte spolu s V. Bertalan a Z. Kárpáty prispeli referátom o kostole sv. Petra apoštola starobudínskej kolegiátnej kapituly. Cirkevnej tematike sa venujú aj ďalšie príspevky o stredovekých črepinách značených ryhami z kláštora dominikánok na Margitínom ostrove (K. Irásné Melis), o dejinách

založenia kostola blahoslavenej Panny Márie v Budíne (E. Spekner), o odkrytí stredovekého karmelitánskeho kláštora v Budíne (J. Benda), o dvoch kostoloch s centrálnym pôdorysom v župe Fejér (Gy. Siklósi) a o kalvárii na vrchu Gellért v Budíne (M. Pető). Okrem príspevkov o sakrálnych stavbách zborník obsahuje aj referáty o profánnej architektúre. O hradoch v Turnu Severine (Rum.) v 13. - 14. stor. sa zmieňuje A. A. Rusu, o kúpeľoch kráľovského paláca vo Vyšehrade G. Buzás, o dejinách komplexu budov Maďarskej akadémie vied na budínskom hradnom vrchu od založenia mesta do roku 1686 A. Végh a o archeologickom výskume v priestore bývalých Štátnych tlačiarň Z. Bencze. Výsledky archeologických výskumov prezentuje S. Felgenhauer-Schmiedt (dolnorakúska keramika 9. - 11. stor.), E. Hanny s L. Reményi (osídlenie budínskeho hradného vrchu v dobe bronzovej) a M. Kaba (organ z doby rímskej z Aventica /Avenches/). O náhrobku palatínovho protonotára Jánosa Ellyevölgyiho (1526?) píše P. Lövei s P. Engelom. Predmetom bádania Gy. Gerőa v mestskej časti Viziváros [Vodné mesto] v Budíne sa stala mešita a mahalle (mestská časť?) Tojgun pašu.

Všetky príspevky sú obohatené o množstvo dokumentačného materiálu a za každým nasleduje resumé v angličtine (za príspevkami v nemčine maďarské resumé).

- *BÁLINT, SÁNDOR: SZEGED VÁROSA.* Lazi Könyvkiadó Szeged 2003, 178 s. [Mesto Segedín] Sign. 28.704

Dielo Sándora Bálinta uzrelo svetlo sveta už v roku 1959. Publikácia predstavuje vývoj Segedína ako mestského sídla s dôrazom na dejiny výtvarného umenia najmä staviteľstva. Ide o knihu určenú laickej a odbornej verejnosti zároveň, ktorá pútavo opisuje obraz mesta v minulosti. Preto mohla byť publikovaná aj takmer polstoročie po prvom vydaní a nestratila pritom nič na kvalite.

Autor začína polohopisom a archeologickou minulosťou mesta. Pokračuje kapitolou o románskych a gotických pamiatkach mesta, z ktorých mnohé sa do súčasnosti nezachovali. Nasleduje obdobie tureckej nadvlády a barok. Ďalšie kapitoly sú podobne nazvané podľa jednotlivých slohov - Klasicizmus a romantizmus, Eklektika a secesia. Po nich pokračuje poslednou etapou histórie mesta (1. polovica 20. storočia) a končí prechádzkou po meste.

S. Bálint čitateľov nielenže zaujímavo uviedol do problematiky stavebných dejín mesta, ale ich vďaka množstvu fotografií sprevádzal aj centrom, uličkami ba i zabudnutými zákutiami Segedína. Na záver zaradil menný a vecný register.

Henrieta Lászlóová

Glosy z časopisu Zprávy památkové péče

- *KIBIC, KAREL: K PROBLEMATICE NOVOSTAVEB V HISTORICKÉM PROSTŘEDÍ MĚST* – In: Zprávy památkové péče. – roč. 65, č. 1 (2005). – s. 10 – 27

Článku predchádza anketa k predmetnej téme, v ktorej redakcia kladie otázku: „Jak při posuzování záměru nové stavby v historickém prostředí nebo při hodnocení její realizace porovnáte vyvážit bezbřehé okouzlení krásou moderního – invenčního, které nutí hodnotitele preferovat nové za jakoukoliv cenu, a imperativ staromilského sentimentu, který se snaží vykázat vše moderní bez rozdílu za hradby? Jaké nebezpečí hrozí od každého z obou extrémů? Není však nebezpečný i kompromis mezi oběma tendencemi?“ Na otázku odpovedajú niekoľkí odborníci z oblasti pamiatkovej starostlivosti.

Autor článku uvádza príklady obnovy historických centier českých a moravských miest poškodených počas 2. svetovej vojny. V niektorých prípadoch však boli pri týchto často necitlivých obnovách spôsobené ďalšie nenahraditeľné škody. Určité zlepšenie situácie nastalo po vzniku Státního ústavu pro rekonstrukce památkových měst a objektů. Pre porovnanie sú uvedené výsledky obnovy niekoľkých miest v Nemecku a vo Francúzsku. V neskoršom období sa stala veľmi aktuálnou zástavba prelúk v pamiatkových rezerváciách. Uvedené sú príklady novostavieb v jednotlivých mestách od konca 2. svetovej vojny až po súčasnosť. Stručne sú zhodnotené niektoré významnejšie stavby, ich architektonická kvalita a prínos, alebo naopak necitlivé umiestnenie stavby do historického centra, či dokonca úplné nahradenie cennej historickej budovy nevhodnou novostavbou.

- *KUČA, KAREL: 1. A 2. VOJENSKÉ MAPOVÁNÍ NA INTERNETU* – In: Zprávy památkové péče. – roč. 64, č. 1 (2004). – s. 69 – 71

Článok stručne popisuje priebeh vzniku a postupné mapovanie územia Čiech, Moravy a Sliezska pri prvom (josefínskom) i druhom (Františkovom) vojenskom mapovaní, počet mapových listov pokrývajúcich tieto územia i údaje, ktoré je možné z jednotlivých máp vyčítať. V dôsledku obmedzeného prístupu k týmto mapovaniam, originály ktorých sú uložené v Rakúskom štátnom archíve vo Viedni, zadalo v roku 2000 ministerstvo životného prostredia výskumnú úlohu katedre informatiky a geoinformatiky Fakulty životného prostredia Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Boli zakúpené úplné súbory farebných kópií oboch mapovaní. Tieto boli naskenované a digitálne spracované. Sú dostupné na internete na adrese <http://mapy.geolab.cz>. Od roku 2004 je 1. mapovanie prístupné vo väčšom rozlíšení aj na stránke <http://oldmaps.geolab.cz>.

- *ZPRÁVY PAMÁTKOVÉ PÉČE*. – ISSN 1210-5538. – roč. 64, č. 4 (2004)

Tematické číslo časopisu venované technickým pamiatkam a priemyselnému dedičstvu je súčasne zborníkom vybraných príspevkov z medzinárodného

seminára Animace průmyslového dědictví konaného v dňoch 5. – 7. septembra 2004 v Ostrave:

- Konverze – všelék průmyslové památkové péče? – Příklady z Rakouska / Gerhard A. Stadler
- Hornické kolonie Ostravsko-karvinského revíru / Michaela Rysková, Libor Telařík
- Ochrana, nové využití a udržování technických památek v Nizozemí / Peter Nijhof
- Těžební průmysl v Porúří, historie a příklady nového využití / Axel Föhl
- Průmyslové dědictví moderního železářského a ocelářského průmyslu – záchrana před zánikem / Rolf Höhmann
- Animace vyklizených nemovitostí aneb Zacházení s dědictvím textilního průmyslu v městech Nordhornu a Delmenhorstu / Michael Mende
- Ohrožení technických památek strojního charakteru a problematika jejich záchran / Tomáš Flimel
- Historická železniční vozidla – základ železničních muzeí : Pohled na vytváření sbírek železničních vozidel / Karel Zeithammer
- K historickému, technickému a stavebnímu vývoji hamru v Dobřívě / Zdeněk Rasl
- Největší liberecká továrna / Ivan Rous
- Technické památky – neopomenutelná součást světového dědictví / Věra Kučová
- Metodika zpracování evidence a dokumentace průmyslového dědictví z pohledu památkové péče / Alena Borovcová
- Obnova národních kulturních památek v Ostravě / Miloš Matěj, Jana Kynclová

- *LÁSKA, VOJTĚCH: ZÁCHRANA OHROŽENÝCH SAKRÁLNÍCH STAVEB – NAŠE ODPOVĚDNOST* – In: Zprávy památkové péče. – roč. 64, č. 3 (2004). – s. 186 – 193

Autor načrtáva spôsoby ochrany a nové možnosti využitia kostolov a iných sakrálnych stavieb, ktoré prestali slúžiť svojmu pôvodnému účelu, stali sa tzv. nadbytočnými. Tieto stavby sú vystavené riziku postupnej deštrukcie. Vzhľadom na ich pôvodný duchovný význam býva často problematické nájsť pre ne primerané alternatívne využitie. Uvedené sú príklady ochrany takýchto stavieb, ako sa realizujú v Anglicku, kde bol zriadený fond na ochranu nadbytočných anglikánskych kostolov, a vo Francúzsku, kde je starostlivosť o nevyužívané kostoly v kompetencii úradov štátnej správy. Stručne sú zmienené aj možnosti ochrany kostolov, ktoré už čiastočne podľahli skaze a stali sa z nich zrúcaniny.

- *STEINOVÁ, IVA: BEJT OLAM – POHRĚBÍVÁNÍ V ŽIDOVSKÉ TRADICI* – In: Zprávy památkové péče. – roč. 64, č. 6 (2004). – s. 521 – 532.

Článok nás v úvode oboznamuje s pravidlami pochovávaní v židovskej komunite a to už od biblickej doby.

Dodržiavanie a vykonávanie týchto pravidiel zabezpečovali spolky Chevra kadiša, ktoré slúžili chorým, umierajúcim a pozostalým. Najstarším takýmto spolkom na území ČR bolo pražské

Pohřební bratrstvo, ktorého stanovy pochádzajú už z roku 1564.

Ďalej sú tu charakterizované židovské cintoríny zachované na území ČR a symbolika zdobiaca jednotlivé náhrobky. Symboly obrazne vyjadrujú názvy kmeňov, rodín, mien, povolání a ďalšie námety.

Záver je venovaný osudu židovských cintorínov v priebehu 19. a 20. storočia, kedy boli často poškodzované a likvidované a to najmä počas 2. svetovej vojny. V súčasnosti dochádza k ich postupnej rekonštrukcii a podliehajú pamiatkovej ochrane.

- *BEČKOVÁ, KATEŘINA: „NOVOSTAVBA PAMÁTKY“ – NONSENS, NEBO NEVINNÝ PROTMLUV? / MIMOZEMŠŤANÉ V BERLÍNĚ?*

K ZÁMĚRU ZNOVUPOSTAVENÍ BERLÍNSKÉHO ZÁMKU - In: Zprávy památkové péče. – roč. 64, č. 5 (2004). – s. 383 – 397

Dňa 13. 11. 2003 rozhodol nemecký Bundestag o znovupostavení berlínskeho zámku. Táto budova, stojaca v centre Berlína a počas 2. svetovej vojny poškodená bombardovaním, bola zbúraná v roku 1950. Zámer na jej obnovenie vyvolal množstvo rozdielnych reakcií, od rázneho odmietnutia až po vrelé prijatie. Niektoré z týchto názorov sú v článku prezentované. Za uskutočnenie zámeru sa postavila nielen laická verejnosť, ale aj niektorí odborníci, historici, teoretici umenia, či architekti. Na podporu stavby vznikol spolok Förderverein Berliner Schloss e. V., ktorý vydáva rôzne informačné materiály pre širokú verejnosť, a vykonáva tiež aktivity na podporu financovania projektu.

Po článku nasleduje anketa s otázkou „Lze vzkřísit zaniklou či zničenou památku formou novostavby? Ve kterých případech může být tento postup považován za legitimní, ve kterých alespoň za ospravedlnitelný a ve kterých za zavrženíhodný?“

Uvedené sú aj niektoré príklady takto realizovaných stavieb: Betlémská kaple v Prahe, Kráľovský zámok vo Varšave, Divadlo Globe v Londýne, Kostol Panny Márie (Frauenkirche) v Drážďanoch, Kostol sv. Kataríny v Ostrave – Hrabovej, funkcionalistická Zemanova kavárna z r. 1926 v Brne, moderné stavby znovupostavené po viac než 50 rokoch metódou presnej kópie, napr. výstavný pavilón zo Svetovej výstavy v r. 1929 architekta Ludwiga Miesa van der Rohe.

Bronislava Porubská

Prírastky knižnice Pamiatkového úradu - rok 2004

1. Bibliografie

- Bibliografie památkové péče za rok 1996. Zost. Jiřina Dejmková. – Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, knihovna, 2003. – 223 s. **Sign. 28.514.**
- Jakabffy, Imre: A Közép-Duna-Medence régészeti bibliográfiája 1977-1987. (Archeologická bibliografia strednodunajskej doliny.) – Budapest: Modus Magyar Egyetemi Kiadó, 1999. – 477 s. **Sign. 28.375.**
- Mojžišová, Halina: Bibliografia pamiatkovej starostlivosti na Slovensku za roky 1996-2000. – Bratislava: Pamiatkový úrad SR, 2004. – 239 s. **Sign. 28.588-28.589.**
- Slovenská historiografia 1995-1999. (Výberová bibliografia.) Zost. Alžbeta Sedliaková. – Bratislava: Veda pre Historický ústav SAV, 2000. – 342 s. **Sign. 28.361.**

2. Zborníky

- Archaeologia historica. – Č. 28(2003). Ed. V. Nekuda, Z. Měřinský, P. Kouřil. Sborník příspěvků

přednesených na XXXIV. konferenci archeologů středověku ČR a SR s hlavním zaměřením na interetnické vztahy ve středověku a jejich odkaz v hmotné kultuře, Opava 23.-27. září 2002. – Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, AÚ AV ČR, Ústav archeologie a muzeologie FF Masarykovy univerzity, 2003. – 686 s. **Sign. 28.419.**

- Archaeologia historica. – Č. 29(2004). Ed. V. Nekuda, Z. Měřinský, P. Kouřil. Sborník příspěvků přednesených na XXXV. konferenci archeologů středověku ČR a SR s hlavním zaměřením na hranice v životě středověkého člověka. Hrabušice 29.9.-3.10.2003. – Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, 2004. – 626 s. **Sign. 28.546.**
- Archeologické lokality a středověká architektura v urbanistickom a krajinnom rámci – prezentácia kultúrneho dedičstva stredoveku. Ed. Miroslav Daniš. Acta Historica Posoniensia III. – Bratislava: Filozofická fakulta UK, Katedra všeobecných dejín, 2004. – 118 s. **Sign. 28.529.**

- Balneologický spravodajca – 1985. (Balneohistória Slovaca – Nr. XXIV.) – Bratislava: Vyd. Alfa, 1986. – 98 s. **Sign. 28.490.**
- Balneologický spravodajca – 1986. (Balneohistória Slovaca – Nr. XXV.) – Bratislava: Vyd. Alfa, 1987. – 160 s. **Sign. 28.491.**
- Balneologický spravodajca – 1987. (Balneohistória Slovaca – Nr. XXVI.) – Bratislava: Vyd. Alfa, 1987. – 258 s. **Sign. 28.492.**
- Balneologický spravodajca – 1988. (Balneohistória Slovaca – Nr. XXVII.) – Bratislava: Vyd. Alfa, 1989. – 181 s. **Sign. 28.493.**
- Balneologický spravodajca – 1989. (Balneohistória Slovaca – Nr. XXVIII.) – Bratislava: Vyd. Alfa pre Balneologické múzeum v Piešťanoch, 1990. – 224 s. **Sign. 28.494.**
- Balneologický spravodajca – 1990. (Balneohistória Slovaca – Nr. XXIX.) – Bratislava: Vyd. Alfa pre Balneologické múzeum v Piešťanoch, 1991. – 166 s. **Sign. 28.495.**
- Balneologický spravodajca – 1991. (Balneohistória Slovaca – Nr. XXX.) – Bratislava: Vyd. Alfa pre Balneologické múzeum v Piešťanoch, 1992. – 143 s. **Sign. 28.496.**
- Balneologický spravodajca – 1992. (Balneohistória Slovaca – Nr. XXXI.) – Bratislava: Vyd. Alfa pre Balneologické múzeum v Piešťanoch, 1993. – 232 s. **Sign. 28.497.**
- Balneologický spravodajca – 1993-1994. (Balneohistorica Slovaca – Nr. XXXII.) – Piešťany: Balneologické múzeum, 1994. – 282 s. **Sign. 28.498.**
- Bratislava. – Roč. XV(2003). Zborník Mestského múzea. Zost. Peter Hyross. – Bratislava: Mestské múzeum, 2003. – 182 s. **Sign. 28.509.**
- Castellologica Bohemica – 3. Ed. Tomáš Durdík. – Praha: Archeologický ústav AV ČR, 1993. – 396 s. **Sign. 28.486.**
- Castellologica Bohemica – 5. Ed. Tomáš Durdík. – Praha: Archeologický ústav AV ČR, 1996. – 398 s. **Sign. 28.487.**
- Castellologica Bohemica – 8. Ed. Tomáš Durdík. – Praha: Archeologický ústav AV ČR, Společnost přátel starožitností, 2002. – 622 s. **Sign. 28.477.**
- Castellologica Bohemica – 9. Ed. Tomáš Durdík. – Praha: Archeologický ústav AV ČR, Společnost přátel starožitností, 2004. – 502 s. **Sign. 28.566.**
- Central Europe in 8th – 10 th Centuries. Mitteleuropa im 8. – 10. Jahrhundert. (International Scientific Conference, Bratislava October 2 – 4, 1995. Internationale Wissenschaftliche Konferenz, Bratislava 2. – 4. Oktober 1995.) Ed. Dušan Čaplovič, Ján Doruľa. – Bratislava: Ministerstvo kultúry, SAV, 1997. – 212 s. **Sign. 28.539.**
- Dějiny staveb. (Sborník příspěvků z konference „Dějiny staveb 2003“) – Plzeň: Klub Augusta Sedláčka, 2003. – 252 s. **Sign. 28.488.**
- 200 rokov života Slovákov v Nadlaku. (Zborník materiálov z medzinárodnej konferencie, Nadlak 22. – 24. november 2002.) – Nadlak: Vydav. Ivan Krasko, 2003. – 365 s. **Sign. 28.595.**
- East Central Europe at the Turn of the 1th and 2nd Millennia. Ed. Vincent Múcska. Acta Historica Posoniensia II. – Bratislava: Filozofická fakulta UK, Katedra všeobecných dejín, 2002. – 140 s. **Sign. 28.528.**
- Ethnologia Slavica. Tomus I – 1969. Zborník FF UK v Bratislave. – Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo pre Filozofickú fakultu UK, 1970. – 226 s. **Sign. 28.607.**
- Ethnologia Slavica. Tomus II – 1970. Zborník FF UK v Bratislave. – Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo pre Filozofickú fakultu UK, 1971. – 299 s. **Sign. 28.608.**
- Ethnologia Slavica. Tomus IV – 1972. Zborník FF UK v Bratislave. – Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo pre FF UK, 1973. – 289 s. **Sign. 28.609.**
- Ethnologia Slavica.– Tomus VII – 1975. Zborník FF UK v Bratislave. – Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo pre Rektorát UK, 1977. – 227 s. **Sign. 28.610.**
- Ethnologia Slavica. Tomus VIII-IX – 1976-1977. Zborník FF UK v Bratislave. – Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo pre Rektorát UK, 1977. – 372 s. **Sign. 28.611.**
- Ethnologia Slavica.- XVII(1985). Zborník FF UK v Bratislave. – Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo pre Rektorát UK, 1987. – 161 s. **Sign. 28.612.**
- Ethnologia Slavica. Tomus XXIII – 1991. Medzinárodný zborník slovanských etnografov. – Bratislava: Univerzita Komenského, 1991. – 308 s. **Sign. 28.613.**
- Ethnologia Slovaca et Slavica. Tomus XXX-XXXI(1998-1999). – Zborník FF UK. – Bratislava: Univerzita Komenského, 2003. – 212 s. **Sign. 28.614.**
- Forum Urbes Medii Aevi I. Sborník příspěvků z konference FUMA konané 10. dubna 2002. – Brno: Archaia, o. p. s., 2004. – 97 s. **Sign. 28.543.**
- História skla 2001. (Zborník príspevkov z 1. kolokvia o historickom skle z územia Slovenska, Nitra 6. 6. 2001.) Zost. Danica Staššiková-Štuková. – Nitra: Slovenská archeologická spoločnosť pri SAV, Archeologický ústav SAV, 2002. – 73 s. **Sign. 28.417.**
- Historica Carpatica. – Roč. 31-32(2000-2001). Zborník Východoslovenského múzea v Košiciach. Zost. Dárius Gašaj. – Košice: Východoslovenské múzeum, 2001. – 223 s. **Sign. 28.503.**
- Historica Carpatica. – Roč. 33(2002). Zborník Východoslovenského múzea v Košiciach. Zost. Dárius Gašaj. – Košice: Východoslovenské múzeum, 2002. – 212 s. **Sign. 28.504.**
- Historický zborník. – Roč. 8(1998). – Martin: Matica slovenská, 1998. – 207 s. **Sign. 28.584.**
- Historický zborník. – Roč. 9(1999). – Martin: Matica slovenská, 1999. – 212 s. **Sign. 28.583.**
- Historický zborník. – Roč. 10, č. 2(2000). – Martin: Matica slovenská, 2000. – 276 s. **Sign. 28.582.**
- Historický zborník. – Roč. 10, č. 1(2000). – Martin: Matica slovenská, 2000. – 235 s. **Sign. 28.581.**
- Historický zborník. – Roč. 11, č. 2(2001). – Martin: Matica slovenská, 2001. – 230 s. **Sign. 28.580.**
- Historický zborník. – Roč. 11, č. 1(2001). Martin: Matica slovenská, 2001. – 246 s. **Sign. 28.579.**

- Historický zborník. – Roč. 12, č. 1-2(2002). – Martin: Matica slovenská, 2002. – 306 s. **Sign. 28.578.**
- Historický zborník. – Roč. 13, č. 1-2(2003). – Martin: Matica slovenská, 2003. – 320 s. **Sign. 28.577.**
- Kultúrno historické pamiatky ich prepojenie na cestovný ruch a rozvoj vidieckeho turizmu. (Súbor prednášok k projektu, ktorý vznikol vďaka podpore Karpatskej nadácie.) – B.m.v.: OZ Drienovec a jeho okolie, 2003. – 56 s. **Sign. 28.506.**
- Kresťanstvo v dejinách Slovenska. Ed. Mária Kohútová. – Bratislava: Historický ústav SAV, SHS pri SAV, 2003. – 178 s. **Sign. 28.556.**
- Mediaevalia archaeologica – 2. Brno a jeho region. – Praha-Brno: Archeologický ústav AV ČR, 2000. – 277 s. **Sign. 28.568.**
- Mittelalterliche Stadtbaukunst in Österreich und in der Slowakei. Architektúra stredovekých miest v Rakúsku a na Slovensku. (Filozofická fakulta UK, 7. – 8. mája 1996, Bratislava.) – Bratislava-Wien: Univerzita Komenského, Universität Wien, Institut für Kunstgeschichte, 1996. – 204 s. **Sign. 28.518.**
- Mitteleuropa. Kunst. Regionen Beziehungen. Stredná Európa. Umenie. Regióny. Vzťahy. (Zborník referátov z konferencie študentov dejín umenie Filozofickej fakulty UK v Bratislave 9. – 11. júna 1992.) Zost. Štefan Oriško. – Bratislava: Vydav. STIMUL, 1993. – 116 s. **Sign. 28.499.**
- Mitteleuropa. Kunst. Regionen. Beziehungen – 2. Stredná Európa. Umenie. Regióny. Vzťahy – 2. (Zborník referátov z konferencie študentov dejín umenia Filozofickej fakulty UK v Bratislave 10. – 11. novembra 1994.) Zost. Štefan Oriško. – Bratislava: Vydav. STIMUL, 1994. – 139 s. **Sign. 28.500.**
- Mitteleuropa. Kunst. Regionen. Beziehungen – 3. Stredná Európa. Umenie. Regióny. Vzťahy – 3. (Zborník štúdií mladých historikov umenia.) Zost. Štefan Oriško. – Bratislava: Katedra dejín výtvarného umenia UK, 1998. – 141 s. **Sign. 28.501.**
- Monumentorum tutela – Ochrana pamiatok. Zv. 14. Zost. Peter Baxa. – Bratislava: Pamiatkový úrad SR, 2003. – 327 s. **Sign. 28.408-28.409.**
- Natura Carpatica. – Roč. 44(2003). Zborník Východoslovenského múzea v Košiciach. Zost. Miroslav Fulín. – Košice: Východoslovenské múzeum, 2003. – 294 s. **Sign. 28.505.**
- Pamiatky Trnavy a Trnavského kraja – 7. Zborník zo seminára konaného dňa 2. 12. 2003. Zost. Jaroslava Žuffová. – Trnava: Krajský pamiatkový úrad, 2004. – 53 s. **Sign. 28.600-28.601.**
- Pocta Vladimírovi Wagnerovi. (Zborník štúdií k otázkam interpretácie stredoeuropského umenie. – 2.) Zost. Štefan Oriško. – Bratislava: Katedra dejín výtvarného umenia FF UK, 2004. – 204 s. **Sign. 28.508.**
- SVORNÍK – 1/2003. Vývoj a funkce topenišť. (Sborník příspěvků z I. konference stavebně historického průzkumu, 4. – 6. 6. 2002 v Zahrádkách u České Lípy.) – Praha: UNICORNIS, 2003. – 303 s. **Sign. 28.483.**
- Štúdie z dejín baníctva banského podnikania. (Zborník k životnému jubileu Mariána Skladaného.) Ed. Miroslav Daniš. Acta Historica Posoniensia I. – Bratislava: Filozofická fakulta UK, Katedra všeobecných dejín, 2001. – 127 s. **Sign. 28.527.**
- Študijné zvesti Archeologického ústavu SAV – 36. – Nitra: Archeologický ústav SAV, 2004. – 380 s. **Sign. 28.604.**
- Teki Krakowskie – XII. Red. Stanislaw Kolodziejski. – Kraków: Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego, 2000. – 195 s. **Sign. 28.524.**
- Teki Krakowskie – XIII. – Kraków: Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego, 2001. – 216 s. **Sign. 28.525.**
- Terra Scepusiensis – Stav bádania o dejinách Spiša. Stan badań nad dziejami Spiszu. Ed. R. Gladkiewicz, M. Homza. – Levoča-Wroclaw: Kláštorisko, n.o., Uniwersytet Wroclawski, 2003. – 987 s. **Sign. 28.545.**
- Trnavská univerzita 1635-1777. 1. Referáty zo seminára k 360. výročiu založenia. 2. Príspevky z cirkevných dejín Slovenska. Zost. Jozef Šimončič. – Trnava: Trnavská univerzita, 1996. – 403 s. **Sign. 28.520.**
- Varstvo Spomenikov – 40. Ed. Biserka Ribnikar. – Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2003. – 306 s. **Sign. 28.530.**
- Zborník Filozofickej fakulty UK. Musaica 24. – Bratislava: Univerzita Komenského, 2003. – 211 s. **Sign. 28.510.**
- Zborník na počesť Dariny Bialekovej. Zost. Gabriel Fusek. – Nitra: Archeologický ústav SAV, 2004. – 462 s. **Sign. 28.603.**
- Zborník prednášok druhého ročníka seminára reštaurátorov. Zámok Bojnice, 17.-19. septembra 2003. – Bratislava: Komora reštaurátorov vo vyd. Mária Mollerová – MARPO, 2004. – 96 s. **Sign. 28.587.**
- Zborník Slovenského národného múzea. Etnografia 44. – Martin: SNM – Etnografické múzeum, 2003. – 181 s. **Sign. 28.511.**
- Zborník Slovenského národného múzea. História 43. – Bratislava: SNM – Historické múzeum, 2003. – 180 s. **Sign. 28.538.**

3. Encyklopédie a slovníky

- Buben, Milan M.: Encyklopedie řádů, kongregací a řeholních společností katolické církve v českých zemích. II. díl, 1. svazek: Řeholní kanovníci. – Praha: Naklad. LIBRI, 2003. – 163 s. **Sign. 28.572.**
- Czibulka, Imre: Szlovákiai települések magyar – szlovák szlovák – magyar nevei. (Slovensko – maďarské a maďarsko – slovenské názvy lokalit na Slovensku.) **Sign. 28.372.**
- Herout, Jaroslav: Staletí kolem nás. Přehled stavebních slohů. – Praha-Litomyšl: Naklad. Ladislav Horáček – Paseka, 2001. – 358 s. **Sign. 28.369.**
- Kajzer, Leszek – Kolodziejski, Stanislaw – Salm, Jan: Leksykon zamków w Polsce. – Warszawa: Arkada, 2003. – 591 s. **Sign. 28.385.**
- Kubička, Roman – Zelinger, Jiří: Výkladový slovník maliřství, grafiky a restaurátorství. – Praha: Grada Publishing, a.s., 2004. – 344 s. **Sign. 28.371.**

- Malý slovník spišských obcí. (Spiš v roku 2003.) Zost. Marcel Kopkáš. – Abrahámovce: Vyd. ŠAFRAN, 2003. – 288 s. **Sign. 28.471.**
- Pešta, Jan: Encyklopedie českých vesnic. (Vesnické památkové rezervace, zóny a ostatní památkově hodnotná vesnická sídla v Čechách.) I. díl – střední Čechy a Praha. – Praha: Naklad. LIBRI, 2003. – 327 s. **Sign. 28.398.**
- Pešta, Jan: Encyklopedie českých vesnic. (Vesnické památkové rezervace, zóny a ostatní památkově hodnotná vesnická sídla v Čechách.) II. díl – jižní Čechy. – Praha: Naklad. LIBRI, 2004. – 591 s. **Sign. 28.399.**
- Pravda, Ján: Stručný lexikón kartografie. – Bratislava: Veda, vydav. SAV, 2003. – 325 s. **Sign. 28.389.**
- Stehlíková, Dana: Encyklopedie českého zlatnictví, stříbrnictví a klenotnictví. – Praha: Naklad. LIBRI, 2003. – 616 s. **Sign. 28.570.**
- Chmelár-Hlohovský, Ľudovít: Piešťanský dekanát. (História, umenie, osobnosti.) – Piešťany: Farský úrad vo vyd. Magma Čadce, 2003. – 108 s. **Sign. 28.402.**
- Kovalčík, Vlastimil: Pod erbom severu. (Červený Kláštor, Zamagurie) – Bratislava: Vyd. Hojnica, 1998. – 199 s. **Sign. 28.412.**
- Mikulčice. – Mikulčice: Obec, 2003. – 159 s. **Sign. 28.533.**
- Nemečky. Zost. Vladimír Lemeš. – Komárno: Vyd. KT, s.r.o., pre obec Nemečky, b.r.v. – 176 s. **Sign. 28.536.**
- Ortvaj, Tivadar: Ulice a námestia Bratislavy. Ferdinandovo mesto – Ferdinandstadt, Nándorváros. – Bratislava: Albert Marenčin vyd. PT, 2004. – 140 s. **Sign. 28.391.**
- Piešťany. – Piešťany: Vyd. PALLAS, 2003. – 256 s. **Sign. 28.403.**
- Swanová, Suzanne: Turecko – společník cestovatele. – Praha: Euromedia Group, k. s. Ikar, 2003. – 408 s. **Sign. 28.461.**
- Vrablec, Peter: História obce Závod 1450-2000. – Senica: RESSPRINT, a.s., 2000. – 137 s. **Sign. 28.544.**

4. Osobnosti

- Biografický lexikón Slovenska. Zv. 1, A – B. – Martin: Slovenská národná knižnica, Národný biografický ústav, 2002. – 638 s. **Sign. 28.370.**
- Cséfalvay, Pál: János Simor und die Kunst seiner Zeit. (Sonderausstellung 12. Oktober 2000 – 30. April 2001, Christliches Museum Esztergom.) – Esztergom: Keresztény Múzeum, 2000. – 100 s. **Sign. 28.465.**
- Ipolyi Arnold emlékkönyv. Zost. Cséfalvay Pál, Ugrin Emse. – Budapest: Az Apostoli Szentszék Könyvkiadója, 1989. – 237 s. **Sign. 28.467.**
- Michálek, Slavomír – Krajčovičová, Natália a kolektív: Do pamäti národa. (Osobnosti slovenských dejín prvej polovice 20. storočia.) – Bratislava: Veda, 2003. – 686 s. **Sign. 28.390.**
- Stopy kráľov – Traces of Kings – Spuren der Könige. Text: Bohuslav Piatko. – B. m. v.: Vyd. Svatava Media, 2003. – 153 s. **Sign. 28.414.**
- Vároš, Milan: Rutovanie za krajanmi. 2. rozšírené vydanie. – Bratislava: EUROSKOP, 1997. – 355 s. **Sign. 28.413.**

5. Monografie miest a obcí

- Botík, Ján: Vyšná Boca – Nižná Boca. Vlastivedná monografia. – Bratislava: Vyd. LÚČ pre Občianske združenie Ramža, SNM Bratislava, FF UKF Nitra, 2004. – 203 s. **Sign. 28.541.**
- Cmorej, Július: Bratislava – svedectvo historických pohľadníc. Pressburg – Zeugnis historischer Ansichtskarten. Pozsony – Régi Képeslapok Tanúsága. – Poprad: Naklad. Region Poprad, s.r.o., 2004. – 280 s. **Sign. 28.550.**
- Dejiny Vranova nad Topľou. Zost. Imrich Michnovič. – Vranov nad Topľou: Mestský úrad, 1992. – 188 s. **Sign. 28.353.**
- Gažo, Mikuláš – Holčík, Štefan – Zinser, Otto: Bratislava pred sto rokmi a dnes. – Bratislava: Albert Marenčin vyd. PT, 2003. – 196 s. **Sign. 28.359.**
- Hrnko, Anton: Stupava – potulky históriou. – Bratislava: Albert Marenčin vyd. PT, 2004. – 109 s. **Sign. 28.557.**

6. Archeológia

- Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku v roku 2002. – Nitra: Archeologický ústav SAV, 2003. – 252 s. **Sign. 28.351.**
- Bujna, Jozef – Bátora, Jozef – Čilinská, Zlatica: Šperk a súčasť odevu. – Nitra: Archeologický ústav SAV, 1990. – 141 s. **Sign. 28.416.**
- Einflüsse und Kontakte alteuropäischer Kulturen. (Festschrift für Jozef Vladár zum 70. Geburtstag.) Zost. Jozef Bátora, Václav Furmánek, Ladislav Veliačik. – Nitra: Archeologický ústav SAV, 2004. – 422 s. **Sign. 28.605.**
- Hanuliak, Milan: Veľkomoravské pohrebiská. Pochovávanie v 9. – 10. storočí na území Slovenska. (Monografia bola vypracovaná v rámci grantových projektov VEGA 6005/99 a 2013/02.) – Nitra: Archeologický ústav SAV, 2004. – 391 s. **Sign. 28.606.**
- Hunka, Ján: Orientačná príručka európskych mincí 16. – 20. storočia. II. časť – mince Poľska (1506-1864). (Informátor Slovenskej archeologickej spoločnosti pri SAV. Suplement 5.) – Nitra: Slovenská archeologická spoločnosť, Archeologický ústav SAV, 1997. – 135 s. **Sign. 28.415.**
- Jelínková, Dagmar: Slovanské pohrebišťa z 9. až 12. století v Mušově. Katalóg. (Projekt Moravia Magna.) – Brno: Archeologický ústav AV ČR, 1999. – 262 s. **Sign. 28.484.**
- Kuna, Martin a kolektív: Nedestruktivní archeologie. (Teórie, metody a ciele.) – Praha: Academia, 2004. – 555 s. **Sign. 28.392.**
- Nekuda, Vladimír: Mstěnice – zaniklá středověká ves u Hrotovic. (Raně středověké sídliště.) – 3. – Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, Moravské zemské muzeum, 2000. – 388 s. **Sign. 28.553.**
- Nekuda, Rostislav – Nekuda, Vladimír: Mstěnice – zaniklá středověká ves u Hrotovic. (Dům a dvůr ve středověké vesnici.) – 2. – Brno: Moravské zemské

- muzeum, Muzejní a vlastivědná společnost, Nadace Skanzen středověké vsi Mstěnice, 1997. – 132 s. **Sign. 28.552.**
- Oblast' vodního díla Nové Mlýny od pravěku do středověku. Ed. Stanislav Stuchlík. Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno – 20. – Brno: Archeologický ústav AV ČR, 2002. – 503 s. **Sign. 28.482, 28.562.**
 - Profantová, Nad'a – Kavánová, Blanka: Mikulčice – pohřebiště u 6. a 12. kostela. Mikulčice – Gräberfeld bei 6. und 12. Kirche. Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno. – Roč. 22(2003). – Brno: Archeologický ústav AV ČR, 2003. – 472 s. **Sign. 28.478, 28.567.**
 - Pajer, Jiří: Novokřtěnské fajánse ze Strachotína. – Mikulov: Regionální muzeum, 2001. – 174 s. **Sign. 28.475.**
 - Přehled výzkumů – 43. – Brno: Archeologický ústav AV ČR, 2002. – 351 s. **Sign. 28.476.**
 - Přehled výzkumů – 44. – Brno: Archeologický ústav AV ČR, 2003. – 299 s. **Sign. 28.564.**
 - Přehled výzkumů – 45. – Brno: Archeologický ústav AV ČR, 2004. – 259 s. **Sign. 28.565.**
 - Souchopová, Věra: Počátky západoslovanského hutnictví železa ve světle pramenů z Moravy. Studie Archeologického ústavu AV ČR v Brně. – Roč. XV, č. 1. – Brno: Archeologický ústav AV ČR, 1995. – 124 s. **Sign. 28.472.**
 - Studien zum Burgwall von Mikulčice. Band 5. Zost. Lumír Poláček. Spisy Archeologického ústavu AV ČR – 21. – Brno: Archäologisches Institut der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik, 2003. – 709 s. **Sign. 28.563.**
 - Stuchlík, Stanislav – Stuchlíková, Jana: Pravěká pohřebiště v Moravské Nové Vsi-Hruškách. Studie Archeologického ústavu AV ČR v Brně. – Roč. XVI, č. 1.) – Brno: Archeologický ústav AV ČR, 1996. – 216 s. **Sign. 28.473.**
 - Svoboda, Jiří a kolektiv: Paleolit Moravy a Slezska. 2. aktualizované vydání. Dolnověstonické studie, č. 8(2002). – Brno: Archeologický ústav AV ČR, 2002. – 303 s. **Sign. 28.474.**
 - Ve službách archeologie – II. (Přírodovědné metody v archeologii a antropologii.) Ed. Vladimír Hašek, Rostislav Nekuda, Josef Unger. – Brno: Firma Geodril, s.r.o., Archeologický ústav AV ČR, Muzejní a vlastivědná společnost, 2001. – 196 s. **Sign. 28.479.**
 - Ve službách archeologie – III. (Sborník k 75. narozeninám Prof. RNDr. Jana Jelínka, DRSc.) Ed. Vladimír Hašek, Rostislav Nekuda, Josef Unger. – Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, Archeologický ústav SAV Nitra, 2001. – 210 s. **Sign. 28.480.**
 - Ve službách archeologie – IV. (Sborník k 75. narozeninám Prof. PhDr. Vladimíra Nekudy, DrSc.) Ed. Vladimír Hašek, Rostislav Nekuda, Josef Unger. – Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, Geodril, Archeologický ústav SAV Nitra, 2003. – 330 s. **Sign. 28.481.**
 - Ve službách archeologie – V. (Sborník k sedmdesátinám RNDr. Emanuela Opravila, CSc.) Ed. V. Hašek, R. Nekuda, M. Ruttkay. – Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, 2004. – 362 s. **Sign. 28.547.**
 - Východoslovenský pravek – VI. Zost. Elena Mirossayová. – Nitra-Košice: Archeologický ústav SAV, Výskumné pracovné stredisko Archeologického ústavu SAV, 2003. – 253 s. **Sign. 28.352.**
- ### 7. Architektúra
- Domokos, György: Ottavio Baldigara – Egy itáliai várfundáló mester Magyarországon. (O. B. – taliansky majster zakladania opevnení v Uhorsku.) – Budapest: Balassi Kiadó, 2000. – 160 s. **Sign. 28.469.**
 - Dubovský, Dušan: Revúcke kostoly, zvony a ich tvorcovia. – Revúca: Mestské kultúrne stredisko, 2004. – 140 s. **Sign. 28.590.**
 - Entz, Géza: Erdély építészete a 14. – 16. században. – Kolozsvár: Az erdélyi Múzeum-Egyesület Kiadása, 1996. – 684 s. **Sign. 28.470.**
 - Hanzelka, Venant: Plánování obydlí v přírodě. – Bratislava: Vyd. ROH Práca, 1950. – 141 s. **Sign. 28.535.**
 - Chrám Navštívenia Panny Márie v Považskej Bystrici a dejiny považskobystrickej farnosti. (K 60. výročiu posvätenia chrámu a jeho prestavbe.) – Považská Bystrica: Rímsko-katolícky farský úrad, 2001. – 59 s. **Sign. 28.558.**
 - Kisari Balla, György: Száz várrajz Württembergben. (Hundert Festungspläne in Württemberg.) – Budapest: A Szerző saját kiadása, 1998. – 188 s. **Sign. 28.379.**
 - Kisari Balla, György: Török kori várrajzok Stockholmban. – Budapest: A Szerző saját kiadása, 1996. – 198 s. **Sign. 28.380.**
 - Kouřil, Pavel – Prix, Dalibor – Wihoda, Martin: Hradý českého Slezska. – Brno-Opava: Archeologický ústav AV ČR, 2000. – 645 s. **Sign. 28.569.**
 - Koutek, Tomáš: Městské brány v Čechách. (Historická zastavení.) – Praha: Naklad. BRÁNA, s.r.o., 2003. – 158 s. **Sign. 28.395.**
 - Lidové stavitelství. Památková péče na Moravě. Monumentorum Moraviae tutela. – Č. 7(2003). – Brno: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, 2003. – 180 s. **Sign. 28.597.**
 - Lukáčová, Elena – Šoltéssová, Danica – Pohaničová, Jana: Dejiny architektúry a umenia stredoveku. (Kresťanská antika, predrománska, románska, gotická architektúra a umenie.) – Komárno: Vyd. KT, s.r.o., 2003. – 159 s. **Sign. 28.534.**
 - Pešková, Pavla – Mohler, Frank: Zámecké divadlo v Mnichově Hradišti. – Praha: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště středních Čech, 2004. – 39 s. **Sign. 28.599.**
 - Stehlík, Miloš: Refektář františkánského kláštera v Uherském Hradišti. Refektorium im Franziskanerkloster zu Ungarisch-Hradisch. – Brno-Uherské Hradiště: Státní památkový ústav, Státní okresní archiv, 2002. – 47 s. **Sign. 28.519.**
 - Storočnica Kalvárie v Hliníku nad Hronom 1901-2001. – Hliník nad Hronom: Patria, s.r.o. pre Rímskokatolícku cirkev farnosti Hliník nad Hronom, (2001). – 64 s. **Sign. 28.507, 28.593.**
 - Szalai, Béla: Magyar várak, városok, falvak metszeteken 1515-1800. 1. kötet a mai Magyarország.

- Kiegészítések 1. – Budapest: Publikus Bt., 2003. – 131 s. **Sign. 28.376.**
- Števík, Miroslav – Timková, Michaela: Červený (Lechnický) kláštor. – Stará Ľubovňa: Ľubovnianske múzeum, 2004. – 79 s. **Sign. 28.517.**
 - Świat miniony. Architektura drewniana Malopolski ze szkicowników Mariana Korneckiego. Zost. Roman Marcinek, Tadeusz Śledzikowski. – Kraków: Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, 2002. – 232 s. **Sign. 28.521.**
 - Thurzo, Igor: Ľudová architektúra na Slovensku. – Bratislava: Albert Marenčin vydav. PT, 2004. – 165 s. **Sign. 28.571.**
 - Tolnai, Gergely: Templóvárak, erődtemplomok Magyarországon. – Esztergom: Esztergomi Varmúzeum, 2001. – 119 s. **Sign. 28.404.**

8. Dejiny

- Dejiny Slovenska. – Bratislava: AEP, 2000. – 310 s. **Sign. 28.394.**
- Dvořák, Pavel: Stopy dávnej minulosti – 1. Slovensko v praveku. – Budmerice: Vyd. Rak, 2002. – 335 s. **Sign. 28.356.**
- Dvořák, Pavel: Stopy dávnej minulosti – 2. Slovensko v staroveku. – Budmerice: Vyd. Rak, 2003. – 279 s. **Sign. 28.357.**
- Dvořák, Pavel: Stopy dávnej minulosti – 3. Zrod národa. – Budmerice: Vyd. Rak, 2004. – 287 s. **Sign. 28.576.**
- Horváthová, Blažena: Povodeň to nie je len veľká voda. – Bratislava: Vyd. Veda, 2003. – 224 s. **Sign. 28.362.**
- Klein, Bohuš: Významné mestá Slovenska na tajných mapách 18. storočia. (Bratislava, Banská Bystrica, Košice, Nitra, Prešov, Trenčín, Trnava, Žilina, Bytča.) – Bratislava: Vyd. Veda, 2003. – 160 s. + 11 map. **Sign. 28.551.**
- Klučina, Petr: Zbroj a zbraně. Evropa 6. – 17. století. – Praha-Litomyšl: Vyd. Paseka, 2004. – 683 s. **Sign. 28.586.**
- Kowalská, Eva: Evanjelické a. v. spoločenstvo v 18. storočí. (Hlavné problémy jeho vývoja a fungovania v spoločnosti.) – Bratislava: Veda, vyd. SAV, 2001. – 220 s. **Sign. 28.457.**
- Krátke dejiny Slovenska. Zost. Elena Mannová. – Bratislava: AEP, 2003. – 370 s. **Sign. 28.393.**
- Kukučka, Ján: Dejiny a tradície Slovákov v Rumunsku. Kniha prvá. – Nadlak: Vyd. Ivan Krasko, 2004. – 119 s. **Sign. 28.596.**
- Kukučka, Ján: Nadlak v procese slovenského osídľovania Dolnej zeme. – Nadlak-Bratislava: Vyd. Ivan Krasko, vyd. ESA, 2003. – 147 s. **Sign. 28.594.**
- Nagy G., László: Öltözékek és hajviseletek az ókortól napjainkig. (Odevy a účesy od staroveku po dnešok.) – Dunajská Streda: Lilium Aurum, 2002. – 103 s. **Sign. 28.377.**
- Pozoruhodnosti Slovenska. Die Sehenswürdigkeiten der Slowakei. The Sights of Slovakia. – Bratislava: Obchodno-reklamná spoločnosť Gabriela Fila, 1994. – 126 s. **Sign. 28.515.**
- Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov – III. V kráľovstve svätého Štefana. (Vznik uhorského štátu

a čas arpádovských kráľov.) – Bratislava: Literárne informačné centrum, 2003. – 359 s. **Sign. 28.354.**

- Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov – IV. Pod vládou anjouovských kráľov. (Slovensko po vymretí Arpádovcov a nástupe Anjouovcov na uhorský trón, Karola Róberta, Ľudovíta Veľkého a jeho dcéry Márie.) – Bratislava: Literárne informačné centrum, 2002. – 375 s. **Sign. 28.355.**
- Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov – VI. Pod osmanskou hrozbou. – Bratislava: Literárne informačné centrum, 2004. – 375 s. **Sign. 28.575.**
- Sopko, Július: Kronika uhorských kráľov zvaná Dubnická. – Budmerice: Vyd. Rak, 2004. – 239 s. **Sign. 28.574.**
- Šimončič, Jozef – Škoviera, Daniel: Trnavská univerzita v dokumentoch (1635-1998). – Bratislava: Veda vyd. SAV a Typi Universitatis Tymnaviensis, 2002. – 79 s. **Sign. 28.459.**

9. Cirkevné dejiny

- Árpád-házi szent Erzsébet. (Die heilige Elisabeth aus Ungarn.) Zost. Golarits István, Prokopp Mária. – Budapest: Tertia Kiadó, 2003. – 194 s. **Sign. 28.378.**
- Esztergomi főegyházmegye. Zv. 1-4. Egyházlátogatási jegyzőkönyvek katalógusa 9. (Katalóg zápisnic prehládok farností 9. Ostrihomské arcibiskupstvo.) – Esztergom: Prímási Levéltár, 2000. – 300, 291, 168 s. + 13 ks mapových príloh.) **Sign. 28.462.**
- Kovács, Imre Endre – Legeza, László: Premontreiek. – Budapest: Mikes Kiadó, 2002. – 96 s. **Sign. 28.381.**
- Magyar szentek tisztelete és ereklyéi. (Úcta k uhorským svätým a ich relikvie.) – Esztergom: Keresztény Múzeum, 2000. – 151 s. **Sign. 28.466.**
- Mariazell és Magyarország. 650 év vallási kapcsolatai. (Mariazell a Maďarsko. 650 rokov náboženských vzťahov.) Ed. Strigonium Antiquum VI. – Esztergom-Graz: Open Art, 2003. – 220 s. **Sign. 28.468.**
- Pázmány Péter egyházlátogatási jegyzőkönyvei 1616-1637. Zost. Beke Margit. Ed. Strigonium Antiquum III. – Budapest: Márton Áron Kiadó, 1994. – 477 s. **Sign. 28.405.**

10. Dejiny umenia

- Buran, Dušan a kolektív: Gotika. Dejiny slovenského výtvarného umenia. – Bratislava: Slovenská národná galéria, vyd. Slovart, s.r.o., 2003. – 879 s. **Sign. 28.358.**
- Cónová, Ilona: Levočský zlatník Ján Siláši. – Bratislava: Pamiatkový úrad SR, 2004. – 63 s. **Sign. 28.555.**
- Iparművészeti alkotások Budapesti épületeken. Szines üveglak. (Stavebné prvky a umelecká tvorba v budapeštianskych stavbách. Farebné sklenené okno.) – Budapest: Vyd. 6. Bt., 2000. – 251 s. **Sign. 28.382.**
- Kubec, František: Renesanční sgrafitová bosáž ve středních Čechách. – Praha: Památkový ústav středních Čech, 1996. – 128 s. **Sign. 28.485.**
- „Magnificat anima mea Dominium.“ M S mester vizitáció-képe és egykori Selmebányai főoltára. Magyar Nemzeti Galéria 1997, Március 14 – május 25. – Budapest: MNG, 1997. – 244 s. **Sign. 28.406.**

- Papco, Ján: Rakúsky barok a Slovensko – nové nálezy, sribúcie. Österreichisches Barock und die Slowakei – neue Funde, Attributionen. Zv. 1-2. – Bojnice: SNM – Múzeum Bojnice, 2003. – 1032 s. **Sign. 28.548, 28.549.**
- Preiss, Pavel: František Julius Lux – západočeský rokokový malíř. – Praha: SCRIPTORIUM, 2000. – 216 s. **Sign. 28.418.**
- Róth, Miksa: Vallomásai. Egy Üvegfestőművész az üvegfestészetről. (A Stained Glass Artist. About Glass Staining.) – Budapest: vl. nakl., 1942. – 89 s. **Sign. 28.386.**
- Varga, Vera: Üveg és ragyogás. – Budapest: Kiadta az Iparművészeti Múzeum, 2000. – 168 s. **Sign. 28.387.**
- Technické památky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. II. díl, H-O. Ed. Hana Hlušíčková. – Praha: Naklad. LIBRI, 2002. – 597 s. **Sign. 28.396.**
- Technické památky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. III. díl, P-S. Ed. Hana Hlušíčková. – Praha: Naklad. LIBRI, 2003. – 617 s. **Sign. 28.397.**
- Vademecum vlastníka. Průručka pre vlastníka národnej kultúrnej pamiatky. – Bratislava: Pamiatkový úrad SR, (2004). – 15 s. **Sign. 28.591, 28.592.**
- Výročná správa 2003. Zod. red. Karol Vlč. – Bratislava: Pamiatkový úrad SR, 2004. – 87 s. **Sign. 28.410, 28.411.**

12. Stavebné konštrukcie a technológie

11. Pamiatky

- Bauch, Kurt: Das mittelalterliche Grabbild. Figürliche Grabmäler des 11. bis 15. Jahrhunderts in Europa. – Berlin-New York: Walter de Gruyter, 1976. – 302 s. (xerox) **Sign. 28.532.**
- Denkmalpflege in Südtirol – Tutela dei beni culturali in Sudtirolo 2002. – Bozen: Landesdenkmalamt, 2004. – 381 s. **Sign. 28.542.**
- Klempera, Josef: Vodní mlýny v Čechách – VI. Královéhradecko, Pardubicko, Jaroměřsko, Chlumecko, Novobrydžovsko, Hořicko, Litomyšlsko, Českoříbovsko, Vysokomyštsko, Náchodsko, Dobrušsko, Lomnicko, Novopacko. – Praha: Naklad. LIBRI, 2003. – 251 s. **Sign. 28.561.**
- Klempera, Josef: Vodní mlýny v Čechách – VII. Liberecko, Jablonecko, Frýdlantsko, Českodubsko, Českolipsko, Železobrodsko, Turnovsko. – Praha: Naklad. LIBRI, 2003. – 179 s. **Sign. 28.400.**
- Klempera, Josef: Vodní mlýny v Čechách – VIII. Ústecko, Teplicko, Děčínsko, Chomutovsko, Lounsko, Žatecko, Litoměřicko, Roudnicko. – Praha: Naklad. LIBRI, 2003. – 193 s. **Sign. 28.401.**
- Koncepcie účinnější péče o památkový fond v České republice do roku 2005. – Praha: Ministerstvo kultury České republiky, 1998. – 80 s. **Sign. 28.516.**
- Ludwig, Emil: Felvidéki műemlékkausz. (Sprievodca po pamiatkach horného Uhorska.) – Budapest: Maecenas Könyvkiadó, 2003. – 209 s. **Sign. 28.374.**
- MÚOP '97. Prehľad činností a prác za rok 1997 Mestského ústavu ochrany pamiatok v Bratislave. Zost. Jana Husárová. – Bratislava: MÚOP, (1998). – 56 s. **Sign. 28.559.**
- Ochrana kultúrneho dedičstva v medzinárodných dokumentoch ICOMOS. (Charty, smernice a rezolúcie.) Zost. Viera Dvořáková, Ludmila Husovská.) – Bratislava: ICOMOS Slovensko, 2003. – 64 s. **Sign. 28.407.**
- Památková péče na Moravě. 150 let od vzniku první státní instituce na ochranu památek. – Brno: Státní památkový ústav, 2002. – 317 s. **Sign. 28.602.**
- Salner, Peter – Kvasnica, Martin: Chatam Sofer Memoriál 1762-2002. – Bratislava: Vyd. Zing Print, 2002. – 223 s. **Sign. 28.368.**
- Sehnal, Jiří: Barokní varhanářství na Moravě. Díl 1. Varhanáři. – Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. – 171 s. **Sign. 28.554.**

- Barták, Kamil: Fasáda a jejich rekonstrukce. – Praha: Grada Publishing, s.r.o., 1996. – 90 s. **Sign. 28.364.**
- Gerner, Manfred: Tesařské spoje. – Praha: Grada Publishing, a.s., 2003. – 220 s. **Sign. 28.367.**
- Heidingsfeld, Viktor a kolektiv: Nátěry fasád. – Praha: Grada Publishing, a.s., 2002. – 136 s. **Sign. 28.363.**
- Kámen v rukodělné výrobě českého venkova. – Praha: NLN, s.r.o., 2003. – 262 s. **Sign. 28.573.**
- Kopecká, Ivana a kolektiv: Preventivní péče o historické objekty a sbírky v nich uložené. Odborné a metodické publikace, svazek 25. Příloha časopisu Zprávy památkové péče, ročník 62. – Praha: Státní ústav památkové péče, 2002. – 109 s. **Sign. 28.513.**
- Péče o střechy historických budov. 2. dopl. vydání. Odborné a metodické publikace, svazek 26. Příloha časopisu Zprávy památkové péče, ročník 63. – Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2003. – 77 s. **Sign. 28.512.**
- Szabó, Bálint: Bevezetés a történeti tartószerkezetek felújítás-elméletébe. (Úvod do nauky o obnove historických nosných konštrukcií.) – Kolozsvár: Editura Utilitas, 1998. – 120 s. **Sign. 28.463.**
- Škabrada, Jiří: Konstrukce historických staveb. – Praha: Naklad. ARGO, 2003. – 395 s. **Sign. 28.360.**
- Řihák, J. M.: Pokryváčství – tradice z pohledu dneška. (Nově uspořádal a doplnil Radovan Mikula.) – Praha: Grada Publishing, a. s., 2003. – 331 s. **Sign. 28.366.**
- Vinař, Jan – Kufner, Václav: Historické krovy – konstrukce a statika. – Praha: Grada Publishing, a.s., 2004. – 270 s. **Sign. 28.365.**

13. Heraldika

- Kartous, Peter – Vrteľ, Ladislav: Heraldický register Slovenskej republiky. Zv. III. – Martin: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Matica slovenská, 2003. – 303 s. **Sign. 28.388.**
- Szluha, Márton: Liptó vármegye nemes családjai. (Šľachtické rody liptovskej župy.) – Budapest: Heraldika Kiadó, 2000. – 799 s. **Sign. 28.384.**
- Szluha, Márton: Nyitra vármegye nemes családjai. 1. kötet, A-K. (Šľachtické rody nitrianskej župy.) – Budapest: Heraldika Kiadó, 2003. – 736 s. **Sign. 28.383.**
- Šľachta Bratislavskej stolice. Series Nobilium. (Heraldicko-genealogický lexikón.) – Bratislava: Agentúra LUIGI, 2004. – 496 s. **Sign. 28.460.**

14. Životné prostredie

- Krajobraz kulturowy Polski – Województwo Malopolskie. – Kraków-Warszawa: Stowarzyszenie „Kultura i Natura“ im. Jana Gwalberta Pawlikowskiego, 2001. – 237 s. **Sign. 28.526.**
- Prírodné bohatstvo a kultúrne dedičstvo Gemera. (Zborník referátov z odborného seminára konaného dňa 25. marca 1999 v rekreačnom zariadení hotela Hrádok.) Ed. Ján Brindza. – Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita, 1999. – 112 s. **Sign. 28.502.**
- Ptaszycka-Jackowska, Danuta - Baranowska-Janota, Maria: Przyrodnicze obszary chronione – możliwości użytkowania. – Warszawa: Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, 1998. – 187 s. **Sign. 28.522.**
- Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2002. Ed. Jozef Klinda, Zuzana Lieskovská. – Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica, (2003). – 248 s. **Sign. 28.489.**
- Tomaško, Ivan: Historické parky a okrasné záhrady na Slovensku. (História, lokalizácia, valorizácia, architektúra a spôsoby obnovy.) – Bratislava: VEDA, vyd. SAV, 2004. – 158 s. **Sign. 28.458.**
- Vision Planet – stratégie pre integrovaný územný rozvoj stredoeurópskej, podunajskej a jadranskej oblastí. (Smernice a odporúčania.) – Bratislava: AUREX, s.r.o., 2001. – 79 s. **Sign. 28.537.**
- Zalozenia metodyczne i organizacyjne planowania regionalnego. – Kraków: Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Oddział w Krakowie, 1998. – 158 s. **Sign. 28.523.**

15. Výstavy, katalógy

- Ke sláve Ducha. Sedm století církevního výtvarného umění v Královéhradecké diecézi. Ed. Vladimír Hrubý, Pavel Panoch. – Pardubice: Východočeská galerie, 2002. – 92 s. **Sign. 28.560.**
- Keresztény Múzeum. (Az állandó kiállítás ismertetője.) Keresztény múzeum – sprievodca po expozícii. – Esztergom: A Keresztény Múzeum kiadványa, 1998. – 56 s. **Sign. 28.464.**
- Klenoty dávnej minulosti Slovenska. Katalóg expozície. Bratislava – Hrad – Klenotnica. – Bratislava: Slovenské národné múzeum vo vyd. Osveta, 1988. – 131 s. **Sign. 28.531.**
- Krajinou Arkádie. Neoklasicizmus v maďarskom výtvarnom umení dvadsiatych rokov 20. storočia. (Výber zo zbierok Magyar Nemzeti Galéria. Galéria mesta Bratislavy, 21. október 2004 – 5. december 2004.) – Bratislava: Kultúrny inštitút Maďarskej republiky, 2004. – 46 s. **Sign. 28.598.**
- Pálená krása – tehly a tehliarske značky. Sprievodný katalóg k výstave. – Pezinok: Mestské múzeum, 2004. – 44 s. **Sign. 28.540.**

16. Ostatné

- Magyarország levéltárai. Zost. Blazovich L., Müller V. – Budapest-Szeged: Magyar Levéltárosok Egyesülete, 1996. – 179 s. **Sign. 28.373.**
- Novák, Jozef a kolektív: Paleografická čítanka. Pomôcka na čítanie rukopisov z 12. – 19. storočia. – Martin: Slovenská genealogicko-historická spoločnosť pri MS, Matica slovenská, 2001. – 175 s. **Sign. 28.585.**

Halina Mojžišová

Stav zachovania svetového dedičstva Subregionálne stretnutie spracovateľov periodických správ

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v spolupráci so Slovenskou národnou komisiou UNESCO, Centrom svetového dedičstva, za finančnej asistencie Fondu svetového dedičstva a Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, zorganizoval v dňoch 14. – 17. apríla 2005 v reprezentačných priestoroch starej radnice - Spišskom múzeu v Levoči na Nám. Majstra Pavla 40, medzinárodný odborný seminár „Stav zachovania svetového dedičstva, resp. Subregionálne stretnutie spracovateľov periodických správ“.

Seminár sa uskutočnil za aktívnej spolupráce organizácií ICOMOS, IUCN, ICCROM, Správa slovenských jaskýň, mesto Levoča, Slovenské národné múzeum – Spišské múzeum a Krajský pamiatkový úrad Prešov, pracovisko Levoča.

Na základe článku 29 Dohovoru o svetovom dedičstve má Slovenská republika pravidelne predkladať správu o jeho aplikácii a o stave zachovania lokalít, zapísaných v Zozname svetového dedičstva. V nadväznosti na časový harmonogram predkladania správ za jednotlivé regióny

sveta, určený Centrom svetového dedičstva v Paríži, pripadajú roky 2005-2006 na región Severnej Ameriky a Európy. Hodnotiaci proces sa týka nielen fyzického stavu jednotlivých lokalít, ich ochrany a starostlivosti, ale predovšetkým hodnotenia schopností ich uchovania pre ďalšie generácie, nášho vzťahu a záujmu o ne.

V nadväznosti na proces prípravy periodickej správy sekcie II. – Stav zachovania svetového dedičstva bolo stretnutie zorganizované pre spracovateľov periodických správ zo strednej a východnej Európy a pre regionálnych správcov lokalít svetového dedičstva. Cieľom podujatia bolo zvýšenie kvality prípravy subregionálnych hodnotiacich analýz prostredníctvom výmeny skúseností a diskusiou s odborníkmi z Centra svetového dedičstva /UNESCO/ a z poradných organizácií - Medzinárodného strediska pre reštaurovanie a ochranu pamiatok /ICROM/, z Medzinárodnej rady pre pamiatky a sídla /ICOMOS/ a Medzinárodného zväzu pre ochranu prírody /IUCN/.

Účastníci stretnutia v Spišskej Kapitule

Seminára sa zúčastnili správcovia lokalít zapísaných v Zozname svetového dedičstva a odborníci, ktorí sa priamo zaoberajú prípravou periodickej správy z Albánska, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Chorvátska, Českej republiky, Macedónie, Maďarska, Poľska, Rumunska, Srbska a Čiernej Hory, Slovenska, Slovinska, ako i zástupcovia z Ministerstva kultúry SR, Ministerstva životného prostredia SR, Pamiatkového úradu SR, správcovia jednotlivých lokalít SR, zástupcovia mnohých odborných inštitúcií, mesta Levoča a spracovatelia periodických správ.

Na seminári boli odborníkmi prezentované okruhy zamerané na zachovávanie autenticity a integrity lokalít svetového kultúrneho, ako aj prírodného dedičstva a kultúrnej krajiny, monitoring, plány riadenia, ako aj otázky zabezpečenia potrebných finančných zdrojov nielen na ochranu, ale i na potrebné ľudské zdroje, vzdelávanie, výskum, zapracovanie témy svetového dedičstva do učebných osnov, informovanosť verejnosti, turistický ruch, a pod. Bol tu prezentovaný satelitný zobrazovací a informačný systém monitoringu svetového dedičstva.

Účastníci zo všetkých zúčastnených štátov, vrátane všetkých piatich slovenských lokalít, zapísaných v Zozname svetového dedičstva, podali informáciu o stave prípravy periodickej správy, identifikovali špecifické problémy a potreby svojho regiónu vo vzťahu k lepšiemu zabezpečeniu ochrany zapísaných lokalít a k riešeniu záväzkov, ktoré pre ich ochranu vyplývajú z dohovoru. Stretnutie bolo i príležitosťou na výmenu skúseností, na prediskutovanie spoločných problémov týkajúcich sa periodických správ a získanie nových kontaktov na spoluprácu.

Počas seminára sa uskutočnila exkurzia do dvoch lokalít svetového dedičstva na Slovensku, kultúrnej a prírodnej lokality - na Spišský hrad a pamiatky okolia a do Ochtinskej aragonitovej jaskyne. Exkurzia bola i po meste Levoča, ktoré s dielom Majstra Pavla z Levoče je zaradené medzi predbežné návrhy na zápis do Zoznamu svetového dedičstva, ako rozšírenie lokality Spišský hrad a pamiatky okolia.

Do prípravy seminára sa aktívne zapojili i mesto Levoča a Správa slovenských jaskýň, ktorým si dovoľujeme i touto cestou poďakovať.

Počas seminára boli v budove starej radnice v Levoči otvorené výstavy „Svetové dedičstvo na Slovensku“ a „Oživené pamiatky“.

Odborníci, ktorí pracovali i vo vedeckom výbore prípravy seminára:

- Fumiko Ohinata, Centrum svetového dedičstva /UNESCO/, Paríž, Francúzsko,
- Christopher Young, Centrum svetového dedičstva /UNESCO/, Londýn, Veľká Británia,
- Katri Lisitzin - zástupca ICCROM - Rím, Ultuna, Švédsko,
- Tamás Fejérdy, predseda pracovnej skupiny pre prípravu periodických správ pri Centre svetového dedičstva, Budapešť, Maďarsko,
- Pierre Galland, IUCN, Corcelles, Švajčiarsko,
- Giora Solar, ICOMOS, Tsor Hadassa, Izrael,
- Mario Hernandez, Centrum svetového dedičstva /UNESCO/, Paríž, Francúzsko – bol zastúpený Pedrom Matosom z Remonte Sensing Unit, Francúzsko,
- Carla Maurano, ICOMOS, Agropoli, Taliansko,
- Viera Dvořáková, ICOMOS, Slovensko a Pamiatkový úrad SR, Bratislava, Slovensko,
- Ľubica Pinčíková, Pamiatkový úrad SR, Bratislava, Slovensko.

V organizačnom výbore boli:

- Ľubica Pinčíková, Pamiatkový úrad SR Bratislava, Slovensko,
- Miroslav Čurilla, primátor mesta Levoča, Slovensko,
- Gabriela Lisoňová, prednostka MÚ Levoča, Slovensko,
- Magdaléna Janovská, autorizovaný architekt, Levoča, Slovensko,
- Mária Novotná, Slovenské národné múzeum – Spišské múzeum Levoča, Slovensko,
- Ivan Vološčuk, IUCN, Tatranská Lomnica, Slovensko,
- Ľudovít Gáal, Správa slovenských jaskýň, Rimavská Sobota, Slovensko,
- Mária Šabíková, Pamiatkový úrad SR Bratislava, Slovensko,
- Gabriel Lukáč, Krajský pamiatkový úrad Prešov, pracovisko Levoča, Slovensko.

Záver seminára

Účastníci pracovného seminára sa dňa 16. apríla 2005 uzniesli na nasledovnom:

1. Periodická správa poskytuje príležitosti pre prehodnotenie súčasnej situácie lokalít svetového dedičstva zapísaných do roku 1998 a na podnietenie činností zameraných na napĺňanie medzier v ich manažmente a na posilnenie spolupráce na poli dedičstva v rámci krajín samotných.
2. Existuje množstvo spoločných problémov v subregióne, medzi ktoré patria:
 - a) potreba zrevidovať určenie významu a kritérií,
 - b) neadekvátne vymedzenie jadra lokality a nedostatočné alebo neadekvátne ochranné pásma a potreba presnejšieho definovania hraníc,
 - c) potreba koordinačných mechanizmov a manažment plánov (plánov riadenia a správy lokalít),
 - d) potreba zvyšovania povedomia o Dohovore o ochrane svetového dedičstva a hodnotách a kvalitách samotných lokalít,
 - e) potreba vypracovať a uplatňovať indikátory monitoringu,
 - f) nedostatok zdrojov a odbornosti,
 - g) potreba školení a zlepšenia komunikácie medzi odborníkmi v rámci subregiónu,

h) nedostatočná kontinuita informovanosti v rámci inštitúcií a dokumentácia,

i) potreba používania moderných metód dokumentovania,

j) potreba zabezpečiť, aby zodpovedajúce informácie pre uplatňovanie Dohovoru o ochrane svetového dedičstva mali k dispozícii miestne zodpovedné inštitúcie ako aj ostatní vlastníci nehnuteľností.

3. Zmeny socio-ekonomickej a politickej situácie mnohých krajín v subregióne spôsobujú, že hodnoty, integritu a/alebo autenticitu mnohých lokalít, je potrebné prehodnotiť tak, aby sa dosiahol ich trvalo udržateľný manažment.

4. Periodické správy môžu vyústiť do potreby prehodnotenia a revidovania stanovenia významu, definície hraníc, kritérií a kategórií, a toto má priamy dopad na prácu Výboru svetového dedičstva a na počet lokalít, ktoré môžu štáty nominovať, pri dodržiavaní tzv. rozhodnutia zo Suzhou-Cairns.

5. Periodické správy priniesli nárast subregionálnej spolupráce, ktorá by mala pokračovať a zlepšovať sa.

6. Výsledky periodických správ musia byť využité ako nástroj pre správu a riadenie lokality (manažment).

7. Na národnej a miestnej úrovni je potrebné informovať o výsledkoch periodických správ, ako aj o zmenách v spôsoboch, akými sa uplatňuje Dohovor o ochrane svetového dedičstva.

8. Je potrebné revidovať a zlepšiť dotazník pre druhý cyklus periodických správ.

9. Ďalšie požiadavky na prácu vyplývajú z potreby preložiť dotazník do pracovných jazykov jednotlivých krajín subregiónu.

10. Prípava periodických správ aj pre lokality zapísané po roku 1998 už počas prvého cyklu môže byť prospešná, keďže umožňuje štátom prehodnotiť podmienky vo všetkých lokalitách súčasne a pripomenúť im ich záväzky voči Dohovoru svetového dedičstva.

11. Je potrebné koordinovať proces vypracovávania správ pre rôzne medzinárodné a regionálne dohovory a programy týkajúce sa prírodných lokalít.

12. Termín pre predloženie periodických správ sekcie II je 31. október 2005, a preto je potrebné naplánovať práce tak, aby bol dodržaný.

13. Je potrebné zlepšiť systematickú komunikáciu na všetkých dotknutých úrovniach zúčastňujúcich sa plánovania, riadenia a správy lokalít svetového dedičstva (manažment), vrátane UNESCO, poradných orgánov (ICOMOS, ICCROM, IUCN), štátov, zodpovedných zamestnancov (manažérov) v lokalitách a ostatných vlastníkov nehnuteľností.

14. Pre dávnejšie zapísané lokality by bolo výhodné sústrediť všetky informácie, ktoré sú potrebné pre nomináciu v súčasnosti, čím by sa doplnili nevyhnutné základné údaje pre ich manažment.

15. Kultúrna rôznorodosť subregiónu nie je v Zozname svetového dedičstva zodpovedajúco zastúpená.

16. Zvlášť v strednej a juhovýchodnej Európe je potrebné zosilniť zákonný a inštitucionálny rámec pre uplatnenie Dohovoru o ochrane svetového dedičstva a pracovať na zvyšovaní povedomia, zlepšenia vzdelávania a školiacich programov. Štáty subregiónu sa musia zaviazat' k spoločnej práci s ostatnými európskymi inštitúciami, aby dosiahli tento cieľ.

Účastníci ďakujú Pamiatkovému úradu Slovenskej republiky, Slovenskej národnej komisii UNESCO, Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky a Mestskému úradu mesta Levoča za organizáciu medzinárodného pracovného seminára a za ich pohostinnosť.

Na Spišskom hrade

Úlohy vyplývajúce z návštevy lokality:

Účastníci vyjadrili vážnu obavu, týkajúcu sa reorganizácie cestného systému (v spojitosti s budovaním diaľnice a diaľničných navádzačov) v území lokality svetového dedičstva Spišský hrad. V záujme vylúčenia rastúceho negatívneho vplyvu dopravného zaťaženia z južného smeru cez mesto svetového dedičstva Spišské Podhradie účastníci vyzývajú zodpovedných predstaviteľov Slovenskej republiky financovať výstavbu obchvatu diaľnice a diaľničných navádzačov do územia katastra Žehry, nie však medzi hrad a mesto (mimo územia svetového dedičstva). Toto riešenie bolo akceptované miestnymi reprezentantmi, ale nemôže byť realizované, pokiaľ nebude financované a implementované štátom.

Lubica Pinčíková

Barokové umenie: generácie – interpretácie – konfrontácie medzinárodná konferencia

V dňoch 20.-22. apríla.2005 sa v Primaciálnom paláci v Bratislave uskutočnila pri príležitosti 70. narodenín Prof. PhDr. Márie Pötzl-Malíkovej, DrSc. medzinárodná konferencia o barokovom umení pod názvom GENERÁCIE – INTERPRETÁCIE – KONFRONTÁCIE.

Zástitou nad zorganizovaním celého podujatia prevzala Katedra dejín výtvarného umenia FFUK, Ústav dejín umenia SAV a Umeleckohistorická spoločnosť Slovenska a zahájila ho prof. PhDr. Dana Bořutová.

Celé podujatie zahŕňalo mimoriadny počet príspevkov, ktoré boli v priebehu troch konferenčných dní rozdelené do piatich blokov nazvaných Komunikácie v umení I - V.

Prvý blok bol venovaný umeleckým rodinám v baroku a jednotlivým umeleckým osobnostiam. V rámci tohto bloku odzneli príspevky Anny Jávora - Úvahy o sochároch Stanetti a Kracker; Kataríny Chmelinovej - Neznáme pôsobenie umeleckej rodiny Weberovcov v Trnave; Katarzyny Brezina - Opava, lokálne sochárske centrum Sliezska v 18. storočí; Martina Pavlíčka - Dílo Josefa Winterhaldera st. v kontextu pozdne barokního sochařství ve střední Evropě a Barbary von der Heiden-Kopf - Príspevky k životu a dielu vienských sochárov Franza Xavera Seegena a Johana Wagnera.

V rámci druhého bloku tematicky zameraného na kresbu a najmä grafiku v rôznych podobách jej uplatnenia v tomto období, boli prednesené príspevky Mareka Walczaka a Adama Organisty - Ohlasy na dielo Veita Stossa v malopoľskom umení 17. a 18. storočia; Wojciecha Bałusa a Piotra Krasneho - 19. storočie versus barok. Dve strany mince; Ingeborg Schemper-Sparholz - Nerealizovaný návrh na „milieu de la table“ podľa modelov Leorenza Mattioliho; Michaela Grünvalda - Transformácia grafických predloh v diele sochára Johana Schmidta (1684-1761); Evy Kowalskej - Vyučovanie kreslenia po školských reformách osvietenského obdobia; Josefa Medveckého - Inšpirácie grafickými predlohami v maliarstve 17. storočia na Slovensku; Petry Zelenkovej - Nové poznatky k dielu Karla Škréty - jako inventora grafických listů; Gézu Galavicsa - Identita a jej viditeľný znak u jezuitov v Uhorsku. Použitie a význam, a Vladana Antonoviča - univerzitná téza ako „haute countre“ barokovej grafiky.

V podvečer sa uskutočnila exkurzia do kaplnky sv. Jána Almužníka v Dóme sv. Martina v Bratislave.

Nasledujúci deň začal príspevkom Zuzany Ludikovej - Relikvia Jána Almužníka, ktorý sumarizoval historické fakty o ostatkoch tohto svätca a ich putovaní, a svojím zameraním bol komentárom k predchádzajúcej exkurzii. Ďalej prebiehal tretí blok prednášok, ktorý bol tematicky veľmi rôznorodý, s prevahou tém venovaných problematike barokovej maľby a sochárstvu. Prednášajúcimi boli: Martin Krumholz - Nové poznatky k sochárskej výzdobe a k maliarskej zbierke pražského Gallasovho paláca; Štepan Vácha - Veľká pamätná medaila mesta Příbram z roku 1728 vo svetle písomných prameňov (K problému „adresnej percepcie“ umeleckého diela); Barbara Balážová - „Jeden veľký, na dreve maľovaný obraz Narodenia Krista v cene asi 10 zlatých“, v ktorom sa prostredníctvom archívnych prameňov venovala oltárnej tabuli zo zbierky NBS vytvorenej pravdepodobne pre farský kostol v Kremnici; Herbert Karner - Hlavné oltáre Andreu Pozza vo vienských jezuitských kostoloch ako dokument habsburskej politiky; Andreas Gamerith - Posledná večera Paula Trogera v Zwettli (1749); Martin Čičo - Oltár Sv. kríža v bratislavskom kostole jezuitov - neznáme dielo Donnerovho nasledovníka?; Ingrid Štibraná - Rodová portrétna galéria Pálffyovcov v druhej polovici 17. storočia; Claudia Maué - Küniglov epitaf z Benedettiovej dielne v insbruckom dóme - model

a realizácia; Orsola Bubryák - Mecénstvo grófa Antona Erdődy.

Posledný deň konferencie zahŕňal štvrtý blok venovaný talianskym inšpiráciám a podnetom a piaty blok, ktorý bol zameraný na divadelnú barokovú problematiku. V prvej časti odzneli príspevky: Jany Zapletalovej - Italský malíř za Alpami. Příklad Innocenza Montiho (1653-1710); Mojmira Horynu - Rímske inšpirácie v pražskej architektúre okolo roku 1700; Jiřího Kroupu - Architektonický úkol a forma v Rajhrade; Lubomíra Slavička - „fatto per mia Memoria“ Italské cesty Dominika Kindermanna ve světle jeho denníků a skicářů 1766-1772, 1775 a 1778.

V rámci záverečného piateho bloku predniesli príspevky Hanna Jadwiga Osiecka-Samsonowicz - Baroková opera v Poľsku počas vlády kráľa Vladislava IV. Wasa (1635-1648). Nové interpretácie zdrojov a umeleckých foriem; Ulrike Nimeth - Divadelné návrhy Antonia Galli Bibieny pre Viedeň. Otázky k jeho kresliarskemu dielu.; Andrzej Betlej - Sochárska výzdoba „castra doloris“ v Poľsku v 18. storočí. Problémy štýlu a autorstva.

Slávnostným vyvrcholením celého podujatia bola v podvečer druhého konferenčného dňa prednáška pani profesorky Pötzl-Malíkovej na tému „Spútaná hrôza. Franz Xaver Messerschmidt a svet démonov v umení neskorého 18. storočia“. Vďaka ochote viceprimátora Štefana Holčíka sa uskutočnila v slávnostnom prostredí Zrkadlovej siene bratislavského Primaciálneho paláca. Prednáška bola zameraná najmä na dielo Messerschmidtových divotvorných hláv a bola zhrnutím autorkinho celoživotného bádania nielen z umelecko-historického hľadiska, ale zároveň aj rozborom zložitej schizofrenickej osobnosti Messerschmidta a zaradením tejto jeho „pitoresknej“ tvorby do širšieho európskeho kontextu k dielam Goyu, či D. Tiepola a pod. Celá téma bola nedávno, koncom roku 2004, publikovaná v rámci knižnej edície Bratislava - Pressburg, pod názvom „Franz Xaver Messerschmidt a záhada jeho charakterových hláv“.

V avizovanom programe sa vyskytli aj menšie úpravy, ktorým sa takéto náročné podujatia zriedkakedy vyhnú. Neodsznel napríklad príspevok Jakuba Sito, ktorého nahradil referát Mareka Pučalíka. Venoval sa bratislavskej komende Krížovníkov Červeného kríža a zložitému osudu kostola, ktorý si pátri začali stavať, no už ho nedokončili, a ktorého plány sa zachovali v pražskom archíve rádu. Ďalším obohatením programu bolo stručné informovanie Štefana Holčíka o stratenom obraze zo zbierok bratislavského hradu.

Vhodným spôsobom oddeľovali jednotlivé tematické bloky stručné praktické príspevky zamerané na prezentáciu prebiehajúcich výskumných projektov. Predniesli ich: Martin Mádl - Barokní nástenná maľba v Českej republike;

Vladan Antonovič - Zpracování a digitalizace grafické sbírky A. Roschmanna; Katarzyna Brzezina, Andrej Betlej - Inventarizácia pamiatok vo východnom regióne Poľska, Anna Mader, Andreas Nierhaus - Stavebné dejiny a funkcie viedenského Hofburgu; Zora Wörgötter - Projekt Kultura 2000 - Poselství barev, tvarů, myšlenek; Igor Fogaš - Ověření technologie restaurování barokní fresky v Sv. Jure pri Bratislave.

Cieľom celého podujatia bolo v rámci širšej oblasti strednej Európy vytvoriť podnet a umožniť spoluprácu umeleckohistorických bádateľov zaoberajúcich sa barokovým obdobím. Z tohto pohľadu konferencia plne splnila očakávania aj vďaka vynikajúcej organizácii a prostrediu, v ktorom sa konala. Konferenčné príspevky pokrývali rôznorodú škálu tém barokového umenia v rámci stredoeurópskeho prostredia a boli skutočným odborným prínosom. V rámci prezentovaných tém však mne osobne chýbal príspevok zameraný aj na barokovú architektúru z nášho domáceho prostredia. Toto je však len

odrazom skutočnosti, že barokovej architektúre v súčasnej slovenskej umenovede nie je venovaná patričná pozornosť. Organizátori pripravujú aj zborník z tohto podujatia, ktorý je už teraz veľmi očakávaný.

Podnet a zorganizovanie tejto konferencie je v podstate dielom bývalých študentov pani profesorky, ktorí sa v súčasnosti uplatnili práve v inštitúciách zastrešujúcich toto podujatie. Fakt, že bývalí žiaci venovali túto konferenciu práve svojej učiteľke, svedčí o tom ako hlboko je vážená táto osobnosť slovenskej kunsthistórie nielen ako pedagóg a odborník, ale aj ako vzácny človek. Nakoniec už len malá poznámka. Pani profesorka do poslednej chvíle nevedela, že táto konferencia je vlastne jej narodeninový darček. Bolo to pre ňu veľmi milé narodeninové prekvapenie, najmä keď zistila koľko ľudí prišlo s ňou oslavovať spôsobom, ktorý ju mimoriadne potešil.

Michaela Kalinová

Forum Urbes Medii Aevi

V dňoch 20. – 22. apríla 2005 v sa Brne v prednáškovej sále Technického múzea konal už IV. ročník konferencie Forum Urbes Medii Aevi, ktorý usporiadala Archaia Brno o.p.s. Témou tohtoročného medzinárodného stretnutia bola problematika parcelácie a uličnej siete vo vrcholne stredovekých mestách Európy.

Na úvod všetkých prítomných privítal riaditeľ Archaia Brno Peter Kováčik. Prvý blok prednášok začal Rudolf Procházka, ktorý sa venoval parcelácii v procese vzniku a vývoja raných a komunálnych miest. Po ňom nasledovali zahraniční prednášajúci Jens Beutmann, Thomas Küntzel a Frank Lötbecke. Ich príspevky informovali o poznatkoch v Nemecku a Rakúsku. Popoludňajší blok prednášok začali naši kolegovia z KPÚ Bratislava Peter Baxa a Viktor Ferus na tému Stabilizácia urbanistickej štruktúry Bratislavy v 2. polovici 13. storočia. Ivan Staník prednášal o uličnej sieti a parcelácii Trnavy v období vzniku mesta. Poslednou prednáškou o parcelácii Budína v 13. storočí András Véghe ukončil prvý deň konferencie.

Druhý deň stretnutia patrilo českým kolegom. Vo svojich dopoludňajších prednáškach sa venovali Brnu, moravskoslezskému pomezí, Jihlave, Pelhřimov, Hradci Králové, Chrudim, Plzni a Prahe. Veľmi zaujímavú

prednášku mala Lenka Martínková, ktorá sa ako jediná archivárka medzi archeológmi a architektmi snažila o Pelhřimove povedať viac na základe dochovaných materiálov. Popoludní boli prednášky venované veľkému archeologickému výskumu v areáli bývalých kasární na Námestí Republiky v Prahe-Novom Meste. Nabitý prednáškový deň bol príjemne ukončený prehliadkou novej výstavy v Měnskej bráne, ktorá bola venovaná výskumu na Jakubskom námestí v Brne.

Posledný deň konferencie bol exkurziou v historickom jadre Brna. Mali sme možnosť vidieť veľa zaujímavých historických objektov, ktoré boli v poslednej dobe obnovované.

Celá trojdňová konferencia bola veľmi dobre zorganizovaná. Záujem prítomných bolo možné vnímať po každej prednáške, keď so záujmom kládli prednášateľom otázky a bolo ťažké dodržiavať časový harmonogram.

Nasledujúci rok by sa V. ročník konferencie Forum Urbes Medii Aevi mal uskutočniť v Znojme. Témou konferencie bude fortifikácia stredovekého mesta.

Lýdia Kubeková

Konferencie „Kultúrne pamiatky v zrkadle archívnych prameňov“ a podmienky zpracovateľov archívnych rešeršii na Slovensku

Před několika lety se mě nejmenovaná jihočeská kolegyně, která rovněž zpracovává archivní rešerše, ptala, proč neuspořádáme konferenci archivářů – historiků, zabývajících se dějinami staveb. Tehdy jsme jí odpověděli, že podobná konference je u nás nereálná. Domníval jsem se, že my archiváři (zde i níže textu pracovně míním zpracovatele archívnych rešeršii pro SHP) nejsme

svěbytným oborem, který by měl organizovat nosné konference, provádíme jen jakýsi servis s využitím jak historické metodologie, tak i pomocných věd historických. Tento servis má sice své recepty, které lze honosně nazvat i metodikou, těžko si však dovedu představit konferenci složenou z metodologicky závažných příspěvků.

O to více jsem byl zvědav na úspěšnost či neúspěšnost odvážného činu Archivu Pamiatkového úradu SR uspořádat podobnou konferenci bez velkých příprav oboru stavební historie na Slovensku.

Konference byla věnována památce nedožitých devadesátých narozenin PhDr. Vendelína Jankoviča, CSc., a prakticky i prof. PhDr. Alexandru Avenariovi, který se však uspořádání konference, nad kterou zprvu držel odbornou garanci, již nedožil. Již u těchto dvou osobností je patrná první odchylka v prostředí, ve které pracují čeští a slovenští archiváři. Zatímco v Čechách se obor prakticky bez výjimky konstituoval v rámci ateliéru stavebněhistorického průzkumu v projekčním podniku SÚRPMO, na Slovensku byla zcela opačná situace. Hned dvě jmenované osobnosti, které prošly složitými peripetiemi nerežimních a politicky perzekuovaných historiků, a které neměly možnost nalézt patřičné místo v příslušném historickém ústavu, mohly nalézt své působíště jen v památkové péči. Celkový postoj k historickému výzkumu nakonec ilustrují Avenariova slova napsaná v osmdesátých letech 20. století a adresovaná někdejšímu vedení ústavu: „... cítim sa povinný vzhľadom k svojej profesii i doterajšej praxi upozorniť vedenie ústavu čo najdôraznejším spôsobom, že zanedbanie resp. úplné opustenie historicko - archívnej dokumentácie pamiatkového fondu je jednou z najzávažnejších prekážok pri plnení neodiskutovateľnej povinnosti Pamiatkového ústavu, ktorou je poznávanie a zhodnocovanie pamiatkového fondu. Zanedbanie takéhoto typu dokumentácie sa odráža a v krátkej budúcnosti sa ešte vypuklejšie odrazi okrem iného i na kvalite i dosahu odbornej publikačnej činnosti ústavu.“. Dovedeme si podobně prohlášení představit vůbec u nás? Avenarius je zároveň zpracovatelem velmi stručné „Metodiky špecializovaného archívneho výskumu pre potreby pamiatkovej starostlivosti“.

Tradice sejetí památkové péče a historie tak zcela zakořenila a nezměnila ji ani generační obměna. Ve výsledku je konstituován Archiv Pamiatkového úradu SR. Na okraj a pro vysvětlení nutno dodat, že pro vykonávání terénních průzkumových prací vydává slovenské ministerstvo kultury osvědčení, které však u zpracovatelů archivních rešerší není požadováno, tito by jej však rádi získali.

Referáty samotné konference byly rozřazeny do několika logických celků. Po úvodním oddílu věnovaném zmíněným protagonistům oboru následovaly oddíly k archivním pramenům a výzkumům, památkám sakrálním, panským sídlům a fortifikacím, movitým kulturním památkám, technickým památkám, městům a novodobé architektuře a architektům.

Nemá význam rozebírat veškeré referáty, níže se zmiňuji o výraznějších vystoupeních. Význam Alexandra Avenaria a Vendelína Jankoviča shrnul především Peter Škulavík, Martina Orosová, Eva Kočiová, a Eva Křižanová. Viera Obuchová se zamýšlela nad prací archivářů nad stavebněhistorickými průzkumy na konkrétních příkladech, kdy archiv objasnil, obohatil či zhodnotil průzkum. József Sisa provedl shrnutí archiválií i plánové dokumentace v jednotlivých maďarských institucích. Júlia Takátsová připomněla využitelnost jednotlivých vojenských mapování, které na rozdíl od našich poměrů není zatím na webu.

Jan Endrödi přiblížil život v 19. století včetně různých politických okolností na základě obzvláště obšírně vedené pamětní knihy ve Spišské Bělé. Miloš Dudáš poutavě popsal zprávy o zaniklých dřevěných synagogách, Rastislav Petrovič přeměnu šintavského hradu na seredský zámek. Referát Vladimíra Rábika shrnul jednotlivé časové vrstvy budování městských opevnění, jejichž potřeba se zde stávala stále aktuálnější v ohledu na turecké nebezpečí. U precizního referátu Juraje Gembického o písemných zprávách ke zvonům a zvonařům byla jen škoda, že referent nemohl dostat větší časové možnosti. Elena Kašiarová vzorově ukázala, že i průřezový referát o fondech Státního ústředního báňského archivu lze zpracovat zajímavě bez zátěže balastem. Pavel Panoch demonstroval na příkladu projektu sokolovny od Otakara Novotného pro východočeské Holice její budování jako novodobého chrámu – paralely ke kostelům.

Mezi příspěvky bylo bezpochyby několik referátů zatížených zbytešnou výčtovou nezapamatovatelnou faktografií. Tento trend byl zvláště patrný u referencí několika archivářů o jejich státních archivech a tanních fondech. Celkově se však jedná o daň na vrub takto široce postaveným konferencím, o problém, se kterým organizátoři mohou jen těžko bojovat. V žádném případě se však nejednalo o převažující jev.

Metodologicky závažných příspěvků nebylo mnoho, ostatně o okolnostech bylo pojednáno v úvodu této statě. Na druhou stranu bez významu nebylo připomenutí řady stránek a možností naší disciplíny. Příspěvky budou otištěny v Monumentorum tutela č. 16.

Každá konference má dvě stránky – jednak odbornou, výše shrnutou. Druhá nedílná stránka je společenská, kterou organizátoři zvládli po všech stránkách na výbornou a s přehledem. Všichni účastníci, kterých bylo přes sto, na konferenci v Časté – Píle jen tak nezapomenou.

Martin Ebel

Svetové dedičstvo a súčasná architektúra riadenie historickej urbanizovanej krajiny

Medzinárodná odborná konferencia „Svetové dedičstvo a súčasná architektúra - riadenie historickej urbanizovanej krajiny“, ktorú zorganizovalo mesto Viedeň v spolupráci s Centrom svetového dedičstva

v Paríži, sa konala v dňoch 12. – 14. mája 2005 vo Viedni v Rakúsku.

Konferencia sa venovala nanajvýš aktuálnym metodickým, koncepcným otázkam zachovania autenticity

a integrity centier miest, zapísaných na Zozname svetového dedičstva vo vzťahu k súčasným potrebám a rozvoju mesta. Iniciátorom bolo mesto Viedeň s ambíciou vťahnutia novej progresívnej architektúry do územia Viedne, ktoré je zapísané v Zozname svetového dedičstva. Bol predstavený plán jeho rozvoja.

Počas konferencie odznelo množstvo zaujímavých príspevkov k téme, ako i príspevkov všeobecnejšieho charakteru, týkajúcich sa problematiky rozvoja miest vo vzťahu k historickému centru. Bola to príležitosť dozvedieť sa o riešeníach tejto problematiky odborníkmi z mnohých svetových krajín, ako i názor riaditeľa Centra svetového dedičstva pána Francesca Bandarina a niektorých členov Výboru svetového dedičstva, vrátane predsedu Themba Wakashe z Južnej Afriky.

Pre takmer 600 účastníkov konferencie z 54 štátov sveta bola prínosom hlavne možnosť osobne prediskutovať a vymeniť si skúsenosti s problematikou súčasného využitia historickej architektúry centier miest, pretože zameranie konferencie sa postupne rozšírilo na všeobecnejší kontext ako je svetové dedičstvo. Zápas medzi ochranou existujúceho

a tvorbou nového prelína celú históriu pamiatkovej ochrany. V jeho podstate tkvie princíp regulácie, pravidiel, či vymedzovanie priestoru pre novú tvorbu v historickom prostredí. Hľadanie „správnej“ cesty je neustály proces. Na jednej strane je to analytická prezentácia historického

vývoja pamiatkového územia mesta, vrátane rozlíšiteľnosti originálu a jeho doplnkov a na druhej strane úsilie o architektonickú a výtvarnú syntézu, teda o vzkriesenie prostredia v jeho novom hmotnom a umeleckom výraze a využití. Názory účastníkov konferencie sa taktiež niesli v tomto duchu. Jedno však mali spoločné - vhodné využitie „**historickej urbanizovanej krajiny**“, ako spoľahlivú záruku trvalej existencie vo vzťahu k súčasným potrebám a rozvoju mesta.

Organizátori pripravili i návrh memoranda, ktoré však pre nepresnosť pri definíciách, ako i výhrady účastníkov voči obsahu, nebolo prijaté. Výbor svetového dedičstva sa ním bude zaoberať.

Počas konferencie boli zorganizované exkurzie, na ktorých bola účastníkom konferencie predstavená nová architektúra v pamiatkovom území Viedne, ktoré je charakteristické začlenením mnohých novostavieb, dostavieb, strešných nadstavieb, ako i novotvarov pasáží, markíz a pod.

Jednou z predstavených realizácií bola **obnova Harrachovho paláca** (1010 Wien, Freyung 3-3A) architektom Manfredom Wehdornom (1990 - 1994).

V roku 1689 kúpil gróf Ferdinand Bonaventura Harrach ruinu staršieho domu a podľa plánov rímskeho architekta Domenica Martinelliho postavil v roku 1696 nový mestský palác, ktorý bol okolo roku 1850 značne rozšírený. Pre poškodenie počas II. svetovej vojny bol palác v rokoch 1949 - 1952 rekonštruovaný architektom Michaelom Engelhartom.

Rekonštrukciou architektom Manfredom Wehdornom Harrachov palác vo všetkých svojich detailoch, obzvlášť čiastočným prekrytím malého dvora a pripojením novej hmoty schodiska, kombinuje nové a staré prvky, vytvára ich symbiózu využitím osvedčeného zrkadlového efektu a použitím vysokokvalitných nových materiálov (obr.), obzvlášť typickú pre centrum Viedne.

Lubica Pinčíková

Stavebno – historické prieskumy v Českej republike Seminár na pôde PÚ SR

Dňa 18. mája 2005 zorganizoval Pamiatkový úrad SR na domovskej pôde spolu s Národným pamiatkovým ústavom a Akademií vied ČR odborný seminár s témou „**Stavebno – historické prieskumy v Českej republike v súčasnosti**“.

Ing. Peter Macek otvoril seminár prednáškou o histórii a metodike stavebno-historických prieskumov v ČR, kde sa prierezovo zaoberal výskumami v jednotlivých obdobiach pamiatkovej starostlivosti od Rakúsko-Uhorska až po súčasnosť. Na záver priniesol viac informácií od problémov a výziev súčasnosti (potreba oddelenia návrhovej časti vo výskumoch, revidovania výskumov po desiatich rokoch, rozlíšenia faktického poznania od interpretácie) až ku informáciám o pravidelných konferenciách a webových stránkach. V živej diskusii Ing. arch. Jaroslava Žuffová CSc. obhajovala sondážne

výskumy proti snahe úplne eliminovať deštruktívne zásahy. Ing. arch. Miloš Solař predniesol prednášku o vzťahu stavebno – historických prieskumov k pamiatkovej starostlivosti. Hovoril o metodike a profesionálnej etike výskumov a o súčasných tendenciách v ČR, uprednostňovaní konzervácie najmladšej fázy pred slohovými rekonštrukciami. PhDr. Zdeněk Vácha si zvolil ako tému reštaurátorské prieskumy. Prízvukoval dôležitosť jemnejšej sondáže reštaurátora a presnosť lokalizovania sond. Zdôraznil potrebu kritického posúdenia literatúry a prameňov. V diskusii sa otvorila téma operatívneho prieskumu – dokumentácie počas stavebných prác.

Do samostatného bloku by sme mohli zaradiť prednášku Tomáša Kyncla o datovaní pomocou dendrochronológie a o štandardných spôsoboch odberu vzoriek. Na Slovensku doteraz neexistuje

dendrochronologické pracovisko. Vzorky je možné zasielať Mgr. Petrovi Bártovi zo SAV v Nitre, ktorý ich spracováva v laboratóriu v Berlíne. Dendrochronológia umožňuje pri kvalitnej vzorke absolútne datovanie, čo je v prípade stavebno – historických výskumov veľkým prínosom, pri výskumoch krovových a iných prístupných drevených konštrukcií by mala byť automaticky pripojená. Ing. Jiří Bláha vo svojom vstupe hovoril o špecializovaných stavebno – historických prieskumoch krovov. Prednáška nebola zameraná na potrebu týchto prieskumov (na túto tému už boli zorganizované semináre v minulosti), ale venoval sa metodike a jednotlivým stupňom prieskumu z hľadiska podrobnosti ich spracovania. Na Slovensku sa v poslednom období objavili prvé výskumy krovov, niektoré sa však venujú viac tradičnejšiemu posudzovaniu priestoru podstrešia

(komíny, protipožiariarne múry) než samotnej konštrukcii krovu, tesárskym spojom, značeniu a detailom. Výskumníci sa často tomuto popisu vyhýbajú (nedostatok skúseností, neustálená terminológia), je však možné túto časť výskumu konzultovať, prípadne zadať inému výskumníkovi na samostatné spracovanie. Len podrobnejšie skúmanie spolu s dendrochronologickým datovaním môže položiť základy typológie konštrukcii krovov pre našu oblasť.

Na seminári bola pomerne bohatá účasť pracovníkov Pamiatkového úradu, napriek tomu by bola vhodná aj účasť výskumníkov z praxe, ku ktorým sa možno informácia o jeho organizovaní nedostala, alebo neprejavili o účasť záujem.

Pavol Ižvolt

Poznávanie a dokumentácia historických stavieb

Poděbrady, 31. 5. - 3. 6. 2005

Na prelome mája a júna 2005 usporiadalo české Združenie pre stavebno-historický výskum a Národný pamiatkový ústav – odborné pracovisko Praha na zámku v Poděbradoch konferenciu Poznávání a dokumentace historických stavieb.

Zámok v Poděbradoch

Na konferencii odzneli príspevky týkajúce sa týchto okruhov: *Všeobecné otázky dokumentácie pamiatok, Operatívny prieskum a dokumentácia, Referáty o Poděbradoch, Špecializované metódy a ich spolupráca, Prieskum pamiatok a ich súborov, Panelová diskusia.* Konferenciu otvoril Josef Štulc, námestník riaditeľa NPÚ a zároveň hlavný konzervátor Českej republiky, odborný garant konferencie, ktorý tľmočil aj pozdrav účastníkom konferencie od Aleša Krejčů, generálneho riaditeľa Národného pamiatkového ústavu Českej republiky. Otvoril odbornú časť konferencie a vo svojom príspevku krátko načrtnol vývoj stavebno-historického prieskumu v podmienkach Českej republiky.

Z ďalších zaujali prednášky Jana Peštu, Karla Kibica a Petra Váchu o vývoji kúpeľov Poděbrady, ktoré boli do roku 1905 nezaujímavým provinčným mestom. V roku 1905 tu bol narazený vrt prameňa kyselky a v roku 1911

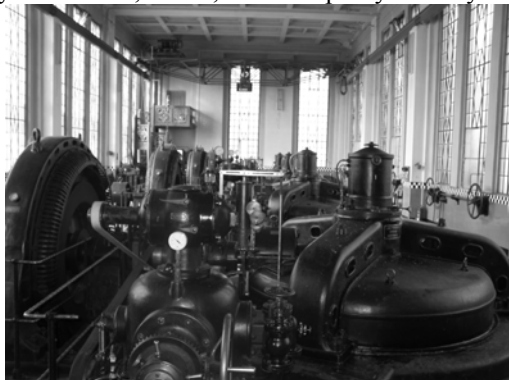
sa začalo s výstavbou kúpeľov, ktoré sa stali stredom záujmu architektov. Postavili tu budovu správy poděbradského veľkostatku, ktorá je dnes kúpeľným domom "Mír". Unikátny vo svojej koncepcii je urbanistický plán centra mesta s Námestím T. G. Masaryka. Kúpeľnú kolonádu z roku 1911 s upraveným parkom navrhol architekt Vojtech Kerhar. Medzi ďalšie zaujímavé objekty mesta patria budovy základnej školy, gymnázia T. G. Masaryka, kúpeľné domy a vilky, ktoré boli vystavané v období pred nástupom funkcionalizmu, napr. Ebnerova vila, vila Kouřimka a štvrť secesných vil susediacich s kúpeľným parkom s kolonádou.

Prvá exkurzia nás zaviedla do „katedrály techniky“, vodnej elektrárne na rieke Labe v Poděbradoch, postavenej v rokoch 1913 - 1924 Antonínom Englom, ktorá po opätovnej rekonštrukcii opäť slúži svojmu pôvodnému účelu. Podľa návrhu Vojtecha Krcha bola v roku 1928 postavená výpravná železničná budova. Pamätníkom funkcionalizmu sa stala vodárenská veža so zeleňou, ktorá je dôkazom triezveho architektonického myslenia novej doby.

Viaceri prednášajúci analyzovali a následne syntetizovali výsledky svojich stavebno-historických prieskumov a porovnávali výskumy v podmienkach Českej republiky a ďalších európskych krajín ako napr. Slovenska, Bavorska, Poľska a Rakúska. V diskusii vystúpil Petr Macek, ktorý zdôraznil dodržiavanie metodiky a zachovanie predpísanej terminológie pri výkone pamiatkového prieskumu a jeho následnej dokumentácii. Ako sám poznamenal, stavebno-historický výskum a jeho dokumentácia je prácou objaviteľskou a nenahraditeľnou.

Jednou z posledných bola prednáška Kateřiny Kroulíkovej a Davida Otáhalu venovaná databáze drobných detailov pamiatkového objektu vytvorenej pre investora obnovy Hlavného nádražia v Prahe, kde boli

zospújané detaily ako napr. kovania okien, dvier, kľučky, reliéfy na dverách, mreže, stavebné prvky a fresky.

Interiér vodnej elektrárne

Búrliú diskusiu vyvolala prednáška venovaná databáze drobných nálezoú pamiatkárskú praxú. Pre zabránú úniku informáciú o dôležitú pamiatkovú objektoch je východiskom vytvorenie jednotnej centrálne spravovanej databázy. Databáza by podľa prednášateľa

bola všeobecne prístupná a dlhodobo a systematicky plnená, s využitím digitálnú technologú, no treba eše vyriešiť dôležité otázky financiú a autorskú právu.

Účastníci konferencie sa na záver zhodli, že skúsenosti a vedomosti získané v procese výkonu stavebno-historického prieskumu, sú základom pre bádateľskú prácu a jej následnú dokumentáciu.

Čo však stále môžeme českým kolegom závidieť, sú súhrnné publikácie stavebno-historických pamiatok - kúriú, zámkov, meštianskú domov, vidieckú sídiel a sakrálnú architektúru Moravy, Čiech a Sliezska, zostavenú podľa druhov pamiatok, okresov a krajov.

Príspevky sú dostupné na www.svornik.cz

Ďalšia, v poradí už piata konferencia pod pracovným názvom Klenby sa bude konať v dňoch 6. - 9. júna 2006. Jej odborným garantom bude Národný pamiatkový ústav, pracovisko Brno.

Táňa Bielická

Archívny manažment archívneho dedičstva, súčasť kultúrneho a historického dedičstva

V dňoch 6. – 8. júna 2005 sa v Košiciach už po deviaty krát konalo celoslovenské sympóziu slovenskú archivárov „9. archívne dni v Slovenskej republike“, tentoraz na tému Archívny manažment archívneho dedičstva, súčasť kultúrneho a historického dedičstva. Po uvítacom prejave primátora Košíc Zdenka Trebuľa, predniesol úvodný referát riaditeľ Archívu mesta Košice Jozef Kirst, v ktorom načrtol tému súčasného imidžu slovenskú archivárov. Ústrednú tému sympózia – archívny manažment – rozvinula predsedníčka Spoločnosti slovenskú archivárov Veronika Nováková. Už tradične výstižná Elena Kašiarová sa zamýšľala nad tým, či sa v kultúrno-osvetovej činnosti Štátneho ústredného banského archívu uplatňuje spontánnosť alebo poznatky marketingu. O dôležitosti archivov vo vzdelávacom, osvetovom i informačnom procese v jednotlivú regiónoch z vlastnú skúseností presvedčila Oľga Kvasnicová zo Štátneho archívu Topoľčany. Milan Mišovič zo Sekcie archivov a registratúr MV SR vyzdvihol význam hodnotiaceho procesu dokumentov pre tvorbu a využívanie archivnú fondov. O strastiplnej ceste Archívu Národnej rady SR z „pivnice na hrad“ zaujímavo rozprávala jeho riaditeľka Jana Kubíková. Martina Orosová načrtla budúcu úlohu archivov –

intenzívne využívať poznatky vedomostného manažmentu. O možnostiach časového manažmentu v pracovnom procese informovala Elena Koterbová zo Štátneho archívu Levoča. Jozef Hanus zo Slovenského národného archívu (SNA) prezentoval manažment vyhotovovania konzervačnú a študijnú kópiú archivnú dokumentov. Ján Lukačka z Historického ústavu SAV sa zamýšľal nad manažovaním bádateľskej agendy z pohľadu bádateľa. O pozitívnom i negatívnom vplyve správnej agendy po roku 1989 na tvorbu imidžu archivov referovala Eva Vrabcová zo SNA. Jej kolegyňa Božena Slezáková priblížila problémy bádateľov v SNA. Výsledky a možnosti genealogického bádania v našú archívoch osvetlila poslucháčom Milena Ostrolucká zo Štátneho archívu Košice. Svoje skúsenosti z genealogického bádania v slovenskú i zahraničnú archívoch tlmočil privátny bádateľ Vladimír Bohinc. Dôležitou súčasťou programu sympózia bolo aj prerokovanie a schválenie Vyhlásenia SSA (viď str. 2). Košickí archivári pripravili pre účastníkov bohatú exkurziu po pamiatkach Košíc, ako aj tradičný spoločenský večer. Košické stretnutie slovenskú archivárov hodnotili všetci prítomní veľmi pozitívne.

Martina Orosová

Pamiatkové výskumy a interné materiály prerokované Odborno- metodickou komisiou PÚ SR Bratislava v rokoch 2003 a 2004

Pamiatkové výskumy 2003

1. **Častá**, hrad Červený Kameň, druhá terasa nádvoría /archeol. výskum/ Mgr. Čajka
2. **Kremnica**, Nám.M.R.Štefánika 1/1, mešt. dom, /archit.-hist.výskum/ Ing. arch. Husovská, CSc.
3. **Diakovce**, rím.-kat. kostol P. Márie /archit.-hist., um.-hist. výskum/ PhDr. Melicherčík
4. **Košice**, Hlavná 46, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. Tajkov
5. **Bratislava-Rača**, rím.-kat. kostol sv. Filipa a Jakuba, interiér lode /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
6. **Košice**, Mäsiarska 22, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. art. Havasi
7. **Vysoké Tatry-Tatranská Lomnica**, č. 92, Hotel Lomnica /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
8. **Láb**, rím.-kat. kostol Všetkých svätých /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
9. **Bratislava**, Panenská 6, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ PhDr.Štassel, Ing. arch. Hrončoková
10. **Bratislava**, Kapitulská 15/Prepoštská 5, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ PhDr. Kvasnicová
11. **Bratislava**, Ventúrska 3, Academia Istropolitana /archit.-hist. výskum/ PhDr. Štassel
12. **Bratislava**, Panenská 29, mešt. dom /archit.-hist., um.-hist. výskum / Mgr. Horáková
13. **Hlohovec**, Nám.sv. Michala 1, Hotel Jeleň /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
14. **Ivanka pri Dunaji**, Moyzesova 150, ľudový dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. Škulavík
15. **Vysoké Tatry-Štrbské Pleso**, kúpele s areálom /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Cerno
16. **Vlchy**, kaštieľ č. 126 /archit.-hist., um.-hist. výskum/ Mgr. Kürthy, Mgr. Glocková
17. **Trávnica**, kaštieľ /archit.-hist., um.-hist. výskum/ PhDr. Urbanová
18. **Spišské Vlchy**, Nám. SNP 9, mešt. dom /archit.-hist., um.-hist. výskum/ Mgr. Kurthy, Mgr. Glocková
19. **Bratislava-Prievoz**, Kaštieľska 17, kaplnka Božieho srdca Ježišovho v Csákyho paláci /archit.-hist., um.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
20. **Lučenec**, Vajanského 16, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
21. **Modra**, Štúrova 115, vinohradnícky dom /archit.-hist. výskum/ PhDr. Kvasnicová
22. **Bratislava**, Medená 9, mešt. dom / archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Meheš
23. **Vysoké Tatry-Tatranská Lomnica**, Hotel Morava /archit.-hist. výskum/ Mgr. Haberland
24. **Dolná Strehová**, ev.a.v. kostol /archit.-hist. výskum/ Mgr. Kürthy, Mgr. Glocková
25. **Košice**, Kováčska 36, mešt. dom / archit.-hist. výskum/ Mgr. art. Havasi
26. **Kvačany**, rím.-kat. kostol sv. Kataríny /archit.-hist., um.-hist. výskum/ akad. soch. Maták
27. **Bratislava**, Panenská 15, Habermayerov palác /archit.-hist. výskum/ PhDr. Štassel
28. **Bratislava**, Čajkovského 9, bytový dom /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Németh
29. **Košice**, Mäsiarska 32, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. art. Havasi, Mgr. art. Holomaň
30. **Čierny Brod**, rím.-kat. kostol Narodenia Panny Márie /archit.-hist. výskum/ Mgr. Kalinová
31. **Pezinok**, Radničné nám. 1, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ PhDr. Štassel
32. **Bratislava-Rača**, rím.-kat. kostol sv.Filipa a Jakuba, interiér presbytéria /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
33. **Bratislava**, Panenská 33, Csákyho palác /archit.-hist. výskum/ PhDr. Štassel
34. **Bratislava**, Panenská 13, bytový dom /archit.-hist., um.-hist. výskum/ PhDr. Z. Ševčíková, CSc.
35. **Bratislava**, Prepoštská 12, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ PhDr. Štassel
36. **Necpaly**, kaštieľ /um.-hist., archit.-hist., rešt. výskum/ PhDr. Sura, akad. soch. Škandík
37. **Košice**, Hlavná 54, mešt. dom, suterény /archeol., pamiat. výskum/ Ing. arch. Duchoň, Ing. arch. Béreš
38. **Bratislava**, Nám. SNP 10, rím.-kat. kostol Navštívenia Panny Márie (milosrdných bratov) klášt. oratóriá pri kostole /archit.-hist. výskum/ PhDr. Štassel
39. **Bratislava**, Baštová 2, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Németh
40. **Bratislava**, Pražská 15, bytový dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. Sabadošová
41. **Bratislava**, Laurinská 18, mešt. dom /um.-hist. výskum/ PhDr. Molitor
42. **Ružomberok-Vikolínec**, sýpka /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Moncoľová
43. **Bratislava**, Kozia 12 a 13, bytové domy, výskum fasád /archit.-hist., um.-hist. výskum/ PhDr. Urbanová
44. **Bratislava**, Poštová 3, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Németh

Interné materiály 2003 (ochranné pásma, metodické materiály)

1. **Fričovce**, kaštieľ, park, kostol a kaplnka /návrh ochranného pásma/ Ing. Semanová
2. **Košice-Šaca**, rokokový kaštieľ /návrh ochranného pásma/ Ing. Strucká, Ing. Sobota
3. **Marhaň**, kaštieľ /návrh ochranného pásma/ Ing. Semanová
4. **Bratislava**, Podhradie /zásady ochrany pamiatkového územia/ KPÚ Bratislava
5. **Slovensko**, umelecko-historické výskumy /pripomienky k spracovávaní/ Mgr. Cónová
6. **Slovensko**, umelecko-historické a architektonicko-historické výskumy /pripomienky k metodike spracovania/ Ing. arch. Husovská, PhDr. Urbanová
7. **Myjava**, dom SNR /návrh na zmenu vyhlásenia ochranného pásma/ Ing. arch. Dvořáková
8. **Slovensko**, Slovník unifikovaných názvov nehnut. kultúrnych pamiatok /pripomienky/ Mgr. Cónová
9. **Sliac**, rím.-kat. kostol Šimona a Júdu /návrh ochranného pásma/ Mgr. Kalinová
10. **Lipovce-Lačnov** /návrh ochranného pásma/ PhDr. Pappová

11. **Bratislava**, Podhradie, časť Vydrica a Zuckermandel /zásady pamiatkovej ochrany/ KPÚ Bratislava
- Pamiatkové výskumy 2004**
1. **Banská Bystrica**, Skuteckého 7, budova pamät. súdu /archit.-hist., um.-hist. výskum/ Mgr. Fillová
 2. **Štefan nad Oravou**, renesančný dom /archit.-hist., um.-hist. výskum/ Ing. Marček, Mgr. Zvedelová
 3. **Bratislava**, Michalská 11, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. Horanský
 4. **Bratislava**, Nedbalova 12, mešt. dom /archit.-hist.výskum/ Ing. arch. Németh
 5. **Modra**, budova Majoliky /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Németh, Mgr. Sabadošová
 6. **Bratislava-Rusovce**, rím.-kat. kostol sv. Víta /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Botek
 7. **Krasňany**, kaštieľ /um.-hist. výskum/ PhDr. Z. Ševčíková, CSc.
 8. **Slovenská Ľupča**, hrad, Gizelin dom, neogot. doplnok /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
 9. **Bratislava**, Hviezdoslavovo nám. 13, mešt. dom, uličná fasáda /archit.-hist., um.-hist. výskum/ PhDr. Štassel
 10. **Kremnica**, radnica /archit.-hist., um.-hist. výskum/ Ing. arch. Husovská, CSc.
 11. **Bratislava**, Michalská 4, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. Sabadošová
 12. **Bratislava**, Rudnayovo nám. 3, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. Sabadošová
 13. **Trnava pri Laborci**, kúria /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
 14. **Spišské Podhradie**, Starý jarok 44, 45, mešt.domy, /archit.-hist., um.-hist. výskum/ PhDr. Urbanová
 15. **Kremnica**, Križkova 6, mešt. dom /archit.-hist., um.-hist. výskum/ Mgr. Kurthy, Mgr. Glocková
 16. **Pezinok**, mestské opevnenie /archit.-hist. výskum/ PhDr. Štassel
 17. **Bratislava**, Sedlárska 8, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Bóna
 18. **Terňa**, kaštieľ /archit.-hist. výskum/ PhDr. Čechová
 19. **Bojná-Malé Dvorany**, kaštieľ /um-hist, archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
 20. **Košice-Šaca**, kaštieľ v Buzinke /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
 21. **Bratislava**, Laurinská 8, palác Motešických /archit.-hist., um- hist. výskum/ PhDr. Z. Ševčíková, CSc.
 22. **Liptovský Ján**, renesančný kaštieľ, č. 169 /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Janovská
 23. **Seňa**, reformovaný kostol /archit.-hist, výskum/ Ing. arch. Krcho, PhD.
 24. **Dovalovo**, rím.-kat. kostol sv. Martina z Tours /archit.-hist., um.-hist. výskum/ Mgr. Kurthy, Mgr. Glocková
 25. **Košice**, Kováčska 5, mešt. dom /archit.-hist., um.-hist. výskum/ PhDr. Urbanová
 26. **Bratislava**, Jozefská 8, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. Horanský, Ing. arch. Zvarová
 27. **Košice**, Kováčska 33, mešt. dom /archit.-hist., archívny výskum/ Ing. arch. Zvarová, PhDr. Urbanová
 28. **Bernolákovo**, rím.-kat. kostol sv. Štefana Uhorského /archit.-hist., um.-hist. výskum/ Mgr. Sabadošová
 29. **Komárno**, Palatínova 10, rehoľný dom rádu sv. Benedikta, ulič. krídlo /archit.-hist., um.-hist.výskum/ PhDr. Kvasnicová
 30. **Nové Mesto nad Váhom**, Gabrišova 2, dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. Horáková
 31. **Čečejuvce**, kaštieľ /archit.-hist. výskum/ PhDr. Urbanová
 32. **Košice**, Hlavná 84, mešt. dom /archit.-hist. čiastkový výskum/ Mgr. Kladek
 33. **Trnava**, Štefánikova 5, mešt. dom, I. etapa /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Žuffová, CSc.
 34. **Modra**, Štúrova 54, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
 35. **Bratislava**, Šulekova 19, vila, výskum fasád a časti objektu /archit.-hist. výskum/ Mgr. Horanský, Ing. arch. Hrončoková
 36. **Bratislava**, Michalská 12, mešt. dom /archit.-hist., um.-hist. výskum/ PhDr. Štassel
 37. **Bratislava**, Michalská 6, mešt. dom, dvorové fasády /archit.-hist., um.-hist. výskum/ PhDr. Z. Ševčíková, CSc.
 38. **Bratislava**, Hviezdoslavovo nám. 25, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ PhDr. Štassel
 39. **Oravský Podzámok**, hrad, admin. budova /archit.-hist. výskum/ Ing. Marček, Mgr. Zvedelová
 40. **Bardejov**, Stocklova 25, mešt. dom /archit.-hist.výskum/ Mgr. Kurthy, Mgr. Glocková
 41. **Nové Mesto nad Váhom**, Nám. Slobody 22, dom /um.-hist., archit.-hist. výskum / Ing. arch. Zvarová
 42. **Oravský Podzámok**, hrad, oporný múr druhej terasy dolného hradu /archit.-hist. výskum/ AG Ateliér, Banská Bystrica, Ing. arch. Gonda, Mgr. Čajka
 43. **Košice**, Hlavná 5, mešt. dom, suterény /archit.-hist. výskum/ Mgr. Kurthy, Mgr. Glocková
 44. **Michalovce**, kaštieľ, záp. krídlo /archit.-hist.výskum/ Mgr. Kurthy, Mgr. Glocková
 45. **Ilava**, hrad, vonkajší plášť /archit.-hist., um.-hist. výskum/ PhDr. Z. Ševčíková, CSc.
 46. **Oravský Podzámok**, hrad, druhá terasa nádvoría /archeol. výskum/ Mgr. Čajka
 47. **Pezinok**, časť mestského opevnenia /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Husovská, CSc.
 48. **Košice**, Hlavná 84, mešt. dom /čiastkový archit.-hist. výskum/ Mgr. Kladek
 49. **Bratislava**, Lermontovova 1, hotel /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Németh, Mgr. Horanský
 50. **Bratislava**, Kuzmányho 14, bytový dom /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Németh
 51. **Stará Ľubovňa**, Nám. sv. Mikuláša 17, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Janovská
 52. **Vysoké Tatry-Štrbské Pleso**, kúpeľný dom Jánošík, Kriváň a Končitá /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
 53. **Bratislava**, Lermontovova 14, bytový dom, časť fasády a časť objektu /archit.-hist.výskum/ PhDr. Štassel
 54. **Malacky**, synagóga /archit.-hist., um.-hist. výskum/ PhDr. Z. Ševčíková, CSc.
 55. **Bratislava-Prievoz**, kaštieľ Csákyovcov /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Gojdič
 56. **Bratislava**, Zámočnícka 7, mešt. dom, uličná fasáda /archit.-hist., um.-hist. výskum/ PhDr. Štassel

57. **Košice**, Alžbetina 49, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. art. Havasi, Mgr. art. Holomaň
 58. **Levoča**, Nám. Majstra Pavla 45, patricij. dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. art. Šmigrovský
 59. **Oravský Podzámok**, hrad, oporný múr druhej terasy dolného hradu /archit.-hist. výskum/ AG Ateliér Banská Bystrica
 60. **Bratislava**, Obchodná 26, dom /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Németh
 61. **Nitra**, Hradné nám. 7, hosp. budova /archit.-hist. výskum/ Mgr. Zrubcová
 62. **Košice**, Mäsiarska 7, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. art. Havasi, Mgr. art. Holomaň
 63. **Bratislava**, Laurinská 7, bytový dom /archit.-hist. výskum/ Ing. arch. Németh
 64. **Nížna Kamenica**, kamenný most /archit.-hist. výskum/ Ing. Sekan
 65. **Trenčín**, Mierové nám 32, mešt. dom /archit.-hist. výskum/ Mgr. Horáková
 66. **Košice**, Mäsiarska 18, zbrojnica /archit.-hist. výskum/ Mgr. Tajkov
 67. **Bratislava**, Galandova 1, vila /um.-hist. výskum/ p. Hnízdo
- Interné materiály 2004 (ochranné pásma, zóny, metodické materiály)**
1. **Nitrinské Rudno**, rím.-kat. kostol /návrh ochranného pásma/ Mgr. Kollárová
 2. **Tomášikovo**, vodný kolový mlyn /návrh ochranného pásma/ Ing. arch. Szijarto a kol.
 3. **Jelka**, vodný kolový mlyn /návrh ochranného pásma/ Ing. arch. Szijarto a kol.
 4. **Topolčany**, Moyzesova 3 /návrh ochranného pásma/ Ing. arch. Gažiová
 5. **Skalica** /aktualizácia zásad pamiatkovej zóny/ KPÚ Trnava
 6. **Plavecký Peter**, pam. rezervácia ľudovej architektúry /návrh ochranného pásma/ KPÚ Trnava
 7. **Slovensko** /vyhodnotenie akcií obnovy, časť reštaurovanie za rok 2002/ Ing. arch. Gojdičová
 8. **Slovensko** /vyhodnotenie akcií obnovy, časť stavebná za rok 2003 / Ing. arch. Moncolová
 9. **Trstená** /návrh na zmenu rozsahu pamiatkovej zóny/ Ing. arch. Morávková
 10. **Bratislava**, mestská pamiatková rezervácia /posúdenie zásad pamiatkovej ochrany/ Ing. arch. Dvořáková, Ing. arch. Gojdičová
 11. **Slovensko** /Ochrana a záchrana kult. pamiatok na Slovensku, integrovaná súčasť Európskeho kultúrneho dedičstva, výskumná správa/ AG Ateliér Banská Bystrica
 12. **Slovensko** /pamiatkové zóny, PHÚ 26/2000/ Ing. arch. Dvořáková, Ing. arch. Morávková
 13. **Banská Štiavnica** /návrh ochranného pásma mestskej pamiatkovej rezervácie/ Ing. Chovanová
 14. **Kremnica** /zásady ochrany pamiatkovej rezervácie a pamiatkovej zóny/ Mgr. Maršalková

Magdaléna Brázdilová

Alexander Frický (1925 – 2000)

Mgr. Alexander Frický, CSc., dlhoročný pracovník Pamiatkového ústavu, bol jedným zo zakladateľskej generácie profesionálnej a inštitucionálnej pamiatkovej starostlivosti na Slovensku. S odstupom času možno tiež konštatovať, že bol bezpochyby zakladateľom koncepcnej a systematickej pamiatkovej

starostlivosti o hnutelné pamiatky, diela výtvarného umenia a umeleckého remesla.

Keď v r. 1953 začal pracovať pre Šarišské múzeum v Bardejove, začal sa budovať jeho trvalý a pevný vzťah k umeleckým dielam a pamiatkam. Osobitne blízke mu bolo ikonopisné maliarstvo východného Slovenska, ktorému sa venoval celý profesionálny život, a to vo svojej práci muzejníka, pamiatkára, aj vo svojom teoretickom diele. Počas 10 rokov pôsobenia v múzeách v Bardejove a Prešove sa vykryštalizoval ako kvalifikovaný odborník

muzejník. Vo funkcii riaditeľa Šarišského múzea napr. zmodernizoval jeho koncepciu aj expozície, vypracoval návrh na zriadenie prvého múzea ľudovej architektúry na Slovensku a vykonal tiež výskum a súpis ikonopisných diel východného Slovenska. Stal sa tiež znalcom pamiatkovej problematiky, od r. 1963 pracoval vo vtedajšom Slovenskom ústave pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody. Stal sa spoluvorcom prvého Súpisu pamiatok na Slovensku, a to hlavne v oblasti súpisu hnutelných pamiatok. Externe vyštudoval dejiny umenia na FFUK Bratislava a na Umenovednom ústave SAV ukončil externú aspirantúru prácou „Ikonopisné pamiatky na východnom Slovensku od 16. do 18. storočia“.

Na pamiatkovom ústave pracoval vyše 25 rokov, predovšetkým ako metodik a vedecký pracovník pre oblasť hnutelných a výtvarných pamiatok, ktorým zasvätil v podstate celý svoj aktívny život. Vďaka znalostiam práva však pracoval aj na organizačno-právnom útvare a venoval sa príprave rôznych legislatívnych noriem pre ochranu, zabezpečenie, sprístupnenie a kultúrno-spoločenské uplatnenie pamiatok. Publikoval desiatky článkov, štúdií a správ, ako aj viacero samostatných knižných publikácií.

Zanechal po sebe rozsiahlu prácu, v ktorej sa snažia pokračovať ďalšie generácie, ktoré odborne vychoval.

Dokázal v pamiatkárskych nováčikoch vyvolať a upevňovať záujem o osobitú problematiku huteľných a výtvarných pamiatok, trpezlivo im odovzdával svoje skúsenosti a bohaté vedomosti. Aj dnes máme stále čo čerpať z jeho pozostalosti, naďalej sa s ním stretávame prostredníctvom jeho práce, ktorej výsledky tu zostali ako stály zdroj poučenia. Neraz máme možnosť siahnuť po niektorom z odborných materiálov, ktoré tu zanechal. Poškrtané a popísané jeho charakteristickým energickým

písmom vždy vyvolajú spomienky. Spomienky na to, ako nás nenásilne a pritom účinne viedol k pamiatkárskemu vedomiu a k láske k tomuto povolaniu, v nás ostávajú a nepochybne aj v budúcnosti sa budeme vracieť k jeho odkazu a čerpať poučenie z jeho odbornej práce.

Mgr. Alexander Frický by sa v tomto roku dožil 80-tich rokov. Zároveň si v tomto roku pripomíname 5. výročie jeho úmrtia.

Eva Ševčíková

Ján Kantár (1933 - 2005)

Pracoval do posledných dní svojho života. Keď začiatkom roku 2005 ticho a takmer opustený odišiel po ťažkej chorobe, naplnil sa osud charakteristický pre mnohých vedeckých pracovníkov, ktorí sú pre širokú verejnosť v porovnaní so speváckmi, športovcami, či politikmi v podstate nezaujímaví.

Ján Kantár sa narodil v Báčskom

Petrovaci vo Vojvodine v Srbsku a zrejme toto prostredie ho viedlo k vyhranenému národnému povedomiu, ktorým bol známy medzi svojimi domácimi i zahraničnými kolegami a nezapieral ho ani v čase, keď to nebolo veľmi žiadúce. Po skončení Filozofickej fakulty Univerzity Komenského nastúpil do Národopisného a etnografického ústavu Slovenskej akadémie vied a začal sa profesionálne venovať otázkam štúdia a ochrany ľudovej architektúry – v tom období mimoriadne aktuálnej téme. Terénne bádania po celom Slovensku, no predovšetkým v Bielych Karpatoch, na Kysuciach, Orave a Podpoľaní, ktoré vykonával so študentmi a mladšími spolupracovníkmi, prenášal do návrhov na vytváranie múzeí ľudovej architektúry v prírode, ktoré sa v 60-tych až 80-tych rokoch 20. storočia javili ako najefektívnejšia, i keď určite

nie najoptimálnejšia forma záchrany ľudovej architektúry. V práci tohto zamerania pokračoval aj na Etnografickom ústave Slovenského národného múzea v Martine, aby svoj záujem od nástupu na vtedajší Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody preorientoval na ochranu vidieckej zástavby „in situ“ vytváraním rezervácií ľudovej architektúry. Toto jeho odborné zameranie je možné považovať za ťažiskové, nakoľko sa podieľal na príprave siete chránených vidieckych sídiel v období, ktoré bolo rozhodujúce pre ich vyhlásenie za pamiatkové rezervácie i prezentáciu pred domácou i medzinárodnou odbornou verejnosťou. Súčasne spolupracoval na Atlase ľudovej architektúry, publikoval štúdie i populárno-náučné články, zviditeľňoval ICOMOS.

Jeho politická angažovanosť ho predurčovala do vedúcich funkcií, ktoré vrcholili menovaním za riaditeľa transformovaného Štátneho ústavu pamiatkovej starostlivosti v roku 1981. Napriek tomu neprestával pracovať aj odborne a po návrate do funkcie vedeckého pracovníka zamerával svoju pozornosť na ďalšiu aktuálnu tému – ochranu ľudovej architektúry v prostredí rozširujúcich sa mestských aglomerácií.

Zmeny po roku 1989 neniesol ľahko a zhoršujúci zdravotný stav ho donútil odísť do dôchodku. Uzatváral sa, no zároveň stále spolupracoval so svojimi bývalými kolegami a publikoval články až do konca minulého storočia. Jeho zástoj v oblasti výskumu a ochrany ľudovej architektúry na Slovensku bude v budúcnosti určite hodnotený nie z pohľadu meniacich sa ideologických prístupov, ale skutočného vedeckého prínosu.

Ivan Gojdič

INFORMÁTOR Archívu Pamiatkového úradu SR, roč. XX, rok 2005, číslo XXXII.

Vydáva: Archív Pamiatkového úradu Slovenskej republiky, Cesta na Červený most 6, Bratislava, tel. 02/54771901, e-mail: plavkova@pamiatky.sk

Hlavný redaktor: PhDr. Viera Plávková. Redakčná rada: PhDr. Henrieta Lászlóová, Mgr. Martina Orosová, Mgr. Terézia Volková

Grafická úprava: Mgr. Terézia Volková, Bronislava Porubská

Tlač: TYPOCOL

Náklad. 500 ks. NEPREDAJNÉ. Text neprešiel jazykovou úpravou.